

Прехранбена индустрија
„ВИТАМИНКА„ АД.

Бр. 03-2130/1
Прилеп, 15.05 2019 год.

Витаминка АД, Прилеп

Консолидирани финансиски извештаи
за годината што завршува на 31
декември 2018 година и

**Извештај на независните
ревизори**

Содржина	Страна
Извештај на независните ревизори	
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	
- Консолидиран извештај за финансиска состојба	4
- Консолидиран извештај за сеопфатна добивка	5
- Консолидиран извештај за промените во капиталот	6 7
- Консолидиран извештај за паричните текови	
- Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	8
- Прилози	
○ Годишна сметка	
○ Годишен извештај	

Ernst & Young
Certified Auditors Ltd-Skopje
bul. 8-mi Septemvri, 18-3/4
1000 Skopje,
Republic of Macedonia

Tel: (+389 2) 311 33 10
Fax: (+389 2) 311 34 38
www.ey.com

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

До Акционерите на Витаминка АД, Прилеп

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Витаминка АД, Прилеп ("Друштвото") и неговите подружници (заедно "Групата"), кои што ги сочинуваат консолидираниот извештај за финансиската состојба на Групата на 31 декември 2018 година како и консолидираните извештаи за сеопфатна добивка, консолидираните извештаи за промените на капиталот и консолидираните извештаи на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија и интерна контрола која што раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија бр.79 од 11 јуни 2010 година. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Групата. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветени за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Ernst & Young
Certified Auditors Ltd-Skopje
bul. 8-mi Septemvri, 18-3/4
1000 Skopje,
Republic of Macedonia

Tel: (+389 2) 311 33 10
Fax: (+389 2) 311 34 38
www.ey.com

Мислење

Според нашето мислење, консолидираните финансиски извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, консолидираната финансиска состојба на Групата на 31 декември 2018 година како и консолидираната финансиска успешност и консолидираните паричните текови за годината што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството, исто така, е одговорно за подготовка на годишниот извештај за работење во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работење е конзистентен со консолидиранта годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што завршува на 31 декември 2018 година. Нашите постапки во врска со годишниот извештај за работење се извршени во согласност со MCP 720 прифатен и објавен во Службен Весник на Република Северна Македонија бр.79 од 11 јуни 2010 година и се однесуваат само на оценка дали историските финансиски информации во годишниот извештај за работење се конзистентни со консолидиранта годишната сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата.

Годишниот извештај за работење е конзистентен, во сите материјални аспекти, со консолидиранта годишната сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата за годината што завршува на 31 декември 2018 година.

Останати прашања

Консолидираните финансиските извештаи на Групата за годината завршена на 31 декември 2017 година, беа ревидирани од страна на друг ревизор, чијшто извештај издаден на 4 Април 2018 година искажа мислење без резерва за консолидираните финансиски извештаи.

Владимир Соколовски

Управител

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО

Скопје, 15 мај 2019 година

Владимир Соколовски

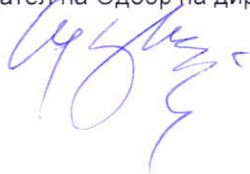
Овластен ревизор

	Бел.	2018	2017
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	5	1.395.747	811.137
Нематеријални средства	6	829	504
Финансиски средства расположливи за продажба	8	43.500	18.508
		1.440.076	830.149
Тековни средства			
Залихи	9	338.995	229.752
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	415.895	310.855
Побарување за данок од добивка		758	1.547
Парични средства и еквиваленти	11	23.552	64.395
		779.200	606.549
Вкупно средства		2.219.276	1.436.698
Капитал и обврски			
Капитал			
Акционерски капитал	12	245.639	245.639
Резерви	12	260.508	232.223
Акумулирани добивки		339.304	340.033
Вкупно капитал		845.451	817.895
Обврски			
Нетековни обврски			
Позајмици	13	732.633	251.441
		732.633	251.441
Тековни обврски			
Позајмици	13	282.500	75.381
Обврски кон добавувачи и останати обврски	14	358.426	290.752
Обврски за данок од добивка		266	1.229
		641.192	367.362
Вкупно обврски		1.373.825	618.803
Вкупно обврски и капитал		2.219.276	1.436.698

Белешките претставуваат составен дел на консолидираните финансиски извештаи

Овие Консолидирани финансиски извештаи се одобрени од Одборот на директори на Матичното Друштво на ден 12 Март 2019 година и се потпишани во негово име од:

Г-дин Симон Наумоски,
Претседател на Одбор на директори

Г-дин Иван Стрезоски
Финансиски Директор

Витаминка АД, Прилеп и подружници

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
За годината која завршува на 31 декември 2018
Во илјади денари

	Бел.	2018	2017
Приходи од продажба	15	2.143.607	1.593.560
Останати деловни приходи	16	65.735	83.789
Материјали, енергија и резервни делови	17	(1.437.925)	(1.002.355)
Набавна вредност на продадени стоки		(42.387)	(11.708)
Трошоци за користи на вработени	18	(341.859)	(272.039)
Депрецијација и амортизација	5,6	(110.413)	(83.098)
Останати деловни трошоци	19	(316.013)	(240.688)
Промена на вредноста на залихите		99.831	(15.693)
Добивка од работење		60.576	51.768
Финансиски приходи	20	2.432	9.042
Финансиски расходи	20	(28.007)	(19.274)
Финансиски (расходи), нето		(25.575)	(10.232)
Добивка пред оданочување		35.001	41.536
Данок на добивка	21	(6.169)	(6.782)
Добивка за годината		28.832	34.754
Останата сеопфатна добивка за годината			
Промена на обј.вред.на фин.с/ва распол.за прод.	8,12	11.264	141
Ефект од преведување на странски валути	12	590	(1.282)
		11.854	(1.141)
Вкупна сеопфатна добивка за годината		40.686	33.613
Добивка за сопствениците на Матичното Друштво		28.832	34.754
Вкупна сеопфат.доб.за сопствен.на Матич. Друштво		40.686	33.613
Заработувачка по акција			
- Основна и разводнета (Денари по акција)	22	381	457

Витаминка АД, Прилеп и подружници

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ
За годината која завршува на 31 декември 2018 и 2017
Во илјади денари

	Акционерски капитал	Резерви	Акумулирани добивки	Вкупно
На 01 јануари 2018	245.639	232.223	340.033	817.895
<u>Трансакции со сопствениците</u>				
Распоред на акумул.добивки (Бел.12)	-	16.431	(16.431)	-
Објавени и исплатени дивиденди (Бел.12)	-	-	(16.431)	(16.431)
<u>Трансакции со сопствениците</u>		<u>16.431</u>	<u>(32.862)</u>	<u>(16.431)</u>
Добивка за годината	-	-	28.832	28.832
Останата сеопфатна добивка за годината	-	11.854	-	11.854
Ефект од консолидација			3.301	3.301
<u>Вкупна сеопфатна добивка за годината</u>	<u>-</u>	<u>11.854</u>	<u>32.133</u>	<u>43.987</u>
На 31 декември 2018	245.639	260.508	339.304	845.451
На 01 јануари 2017	248.090	219.699	323.363	791.152
<u>Трансакции со сопствениците</u>				
Распоред на акумул.добивки (Бел.12)	-	18.084	(18.084)	-
Откупување на сопств.акции (Бел.12)	(2.451)	(4.419)	-	(6.870)
<u>Трансакции со сопствениците</u>	<u>(2.451)</u>	<u>13.665</u>	<u>(18.084)</u>	<u>(6.870)</u>
Добивка за годината	-	-	34.754	34.754
Останата сеопфатна добивка за годината	-	(1.141)	-	(1.141)
<u>Вкупна сеопфатна добивка за годината</u>	<u>-</u>	<u>(1.141)</u>	<u>34.754</u>	<u>33.613</u>
На 31 декември 2017	245.639	232.223	340.033	817.895

Витаминка АД, Прилеп и подружници

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНите ВО ПАРИЧЕН ТЕК
За годината која завршува на 31 декември 2018
Во илјади денари

	Бел.	2018	2017
Добивка пред оданочување		35.001	41.536
<u>Прилагодувања за:</u>			
Амортизација и депрецијација	5, 6	110.413	83.096
Загуби поради оштетување и отпис на побарувања	19	3.956	1.545
Неотпишана вр.на прод. недвижности, постр.и опрема	19	15.007	44
Вредносно усогласување на нематеријални средства	19	270	-
Кусоци и отпис на залихи	19	6.572	2.400
Вишоци по попис	16	(2.031)	(1.321)
Приходи од отпис на обврски и примени рабати	16	(33.653)	(29.367)
Наплатени претходно отпишани побарувања	16	-	(230)
Ефект од преведување на странски валути на недвижности, постројки и опрема	5	(1.703)	-
Ефект од преведување на странски валути		3.890	(2.342)
Приходи од добиени гратис производи	16	(13.630)	(16.745)
Приходи од продажба на опрема	16	(4.767)	(28.875)
Приходи од дивиденди	16	(1.506)	(720)
Добивка од продажба на хартии од вредност	16	-	(1.571)
Приходи од камати	20	(1.361)	(1.069)
Расходи по камати	20	27.568	13.444
Добивка од работење пред промени во операт.капитал		144.026	59.825
<i>Промени во оперативниот капитал:</i>			
Залихи		(113.784)	39.395
Побарувања од купувачи и останати побарувања		(108.996)	(4.789)
Девизни средства за акредитиви	3	(2.167)	1.411
Обврски кон добавувачи и останати обврски		114.958	24.579
Готовина генерирана од оперативни активности		34.037	120.421
(Платени) камати	20	(27.568)	(13.444)
(Платен) данок од добивка		(6.343)	(1.348)
Нето парични средства од оперативни активности		126	105.629
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема	5	(708.084)	(132.000)
Набавка на нематеријални средства	6	(838)	(115)
Вложувања во хартии од вредност		(13.728)	(3.883)
Приливи од продажба на хартии од вредност		-	3.123
Приливи од дивиденди	16	1.506	720
Приливи од продажба на недвижности, постројки и опрема	16	4.767	28.875
Приливи по камати	20	1.361	1.069
Нето парични средсва (користени) за инвестиц. активности		(715.016)	(102.211)
Финансиски активности			
Отплата на позајмици	3.3	(1.136.461)	-
Приливи од позајмици	3.3	1.824.772	46.716
Откупени сопствени акции		-	(6.870)
Исплатени дивиденди		(16.431)	-
Нето пар.сред. од / (користени за) фин.активности		671.880	39.846
Нето промени кај паричните средства и еквиваленти		(43.010)	43.264
Парични средства и еквиваленти на почетокот		64.395	21.131
Парични средства и еквиваленти на крајот	11	21.385	64.395

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

1 Општи информации

Прехрамбена индустрија ВИТАМИНКА АД Прилеп е Матично Друштво на Групата ВИТАМИНКА АД и неговите подружници (во понатамошниот текст Групата). Матичното Друштво е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија. Седиштето на Групата е во Прилеп на ул.Леце Котески бр.23.

Основна дејност на Групата опфаќа производство и продажба на стоки заширока потрошувачка од прехранбената индустрија. Просечниот број на вработени во Групата за годината која завршува на 31 декември 2018 година изнесува 682 вработени (2017: 627 вработени).

Акциите на Матичното Друштвото се котирали на редовниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност.

Консолидираните финансиски извештаи ги вклучуваат финансиските извештаи на Матичното Друштво и неговите подружници (во продолжение “Групата”) кои се целосно под нејзина контрола. Контролата се остварува преку можноста на Матичното Друштво да управува со финансиските и деловните политики на подружниците, како и да ги користи придобивките од нивните активности. Следните табели ги прикажува консолидираните подружници и учеството на Матичното Друштво во нивниот капитал за годината што завршува на 31 декември 2018 и 2017 година:

Подружница	Земја на основање	Валута	31 декември 2018		31 декември 2017	
			% од учест.	Износ во 000 мкд	% од учест.	Износ во 000 мкд
Вибро ДОО Прилеп	Македонија	МКД	100%	3.010	100%	3.010
Викарди ДОО Битола	Македонија	МКД	100%	78.342	100%	75.542
Ведрина 2 ДОО Белград	Србија	ЕУР	100%	31.161	100%	31.161
Витаминка ЕООД Софија	Бугарија	ЕУР	100%	3	100%	3
В – Роуте ДООЕЛ, Прилеп	Македонија	МКД	100%	3.075	-	3.075
				115.591		112.791

Движењето на сметката на вложувања во подружници за 2018 и 2017 година е како што следи:

	2018	2017
На 01 јануари	112.791	55.664
Зголемување на влог со конверзија на позајмици – Викарди	2.800	23.200
Зголемување на влог во парични средства – Ведрина 2	-	30.852
Влог во новооснована подружница – В - Роуте	-	3.075
На 31 декември	115.591	112.791

Подружницата В – Роуте ДООЕЛ, Прилеп е основана во текот на 2017 со паричен влог на Друштвото Вибро ДОО, Прилеп, исто така подружница на Матичното Друштво.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготовка

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва ("Службен весник на РМ" бр. 28/2004 ... 120/2018) и Правилникот за водење сметководство ("Службен весник на РМ" бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 2010 година и 107 од 2011 година). Според овој Правилник се пропишува водењето сметководство во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) вклучувајќи ги и Толкувањата на постојниот комитет за толкување (ПКТ) и Толкувања на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување утврдени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (КТМФИ) издадени на 1 јануари 2009 година.

Консолидираните финансиски извештаи се подготвени според концептот на историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со МСФИ прифатени и објавени во Република Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Групата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за консолидираните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2018 и 2017. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари, која е функционална и известувачка валута на Групата, освен доколку не е поинаку наведено.

Онаму каде што е неопходно направени се извесни промени во презентацијата на споредбените информации, со цел усогласување на начинот на презентирање применет на тековните финансиски информации и податоци.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.2 Консолидација*Подружници*

Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот на пренесување на контролата до датумот на престанокот на истата. Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или превземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вишокот на трошокот на стекнувањето над неговата објективна вредност претставува гудвил.

Интеркомпаниските трансакции, салда и нереализирани добивки од трансакциите помеѓу деловните субјекти се елиминирани. Нереализираите загуби се елиминирани исто така, освен во случај кога трошокот не може да биде надоместен.

2.3 Известување по сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства и деловни активности за обезбедување на производи и услуги, кои се подложни на ризици различни од оние кај други деловни сегменти. Географскиот сегмент пак обезбедува производи и услуги во рамки на одредено економско опкружување подложно на ризици различни од оние кај другите географски сегменти.

2.4 Трансакции во странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на официјалниот среден девизен курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (Денари) по официјалниот среден курс на Народна Банка на Република Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во консолидираниот извештај за сеопфатната добивка како финансиски приходи или расходи за пресметковниот период.

Средните девизни курсеви применети за прикажување на позициите во консолидираниот извештај за финансиската состојба деноминирани во странска валута се следните:

	31 декември 2018	31 декември 2017
1 УСД	53,6887 Денари	51,2722 Денари
1 ЕУР	61,4950 Денари	61,4907 Денари
1 GBP	68,1234 Денари	69,3087 Денари
1 РСД	0,52029 Денари	0,50678 Денари
1 ЦХФ	54,7742 Денари	52,5472 Денари

Резултатите од подружници кои имаат различна валута од валутата за обелоденување, се искажани во валутата за обелоденување како што следи:

- Средствата и обврските се пресметани според средниот курс на датумот на Извештајот на финансиската состојба;

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.4 Трансакции во странски валути (продолжува)

- Приходите и расходите се пресметани со примена на просечниот курс за периодот на известување (освен ако просечниот курс не претставува разумна основа за изразување на кумулативниот ефект на курсевите на денот на трансакцијата, во кој случај е користен курсот на трансакцијата); и
- Курсните разлики произлезени од погоренаведеното се прикажани како посебна ставка во останатната сеопфатна добивка.

2.5 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради оштетување, доколку постои. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата и настанати се до моментот на ставање во употреба на недвижностите, постројките и опремата.

Цената на чинење на средствата, изградени во сопствена режија, се состои од трошокот за материјал, директна работна сила и соодветни општи производни трошоци.

Трошоците по камати за позајмици кои се користат за финансирање на изградба на недвижностите, постројките и опремата се капитализираат, за време на периодот кој е потребен да се завршат и подготват средствата за нивно ставање во употреба. Останатите трошоци по основ на позајмици се евидентирани како трошок.

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Групата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во консолидираниот извештај за сеопфатната добивка во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	20-25 години
Погонска опрема	5-10 години
Останата опрема и моторни возила	2-5 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се корегираат, на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во консолидираниот извештај за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.6 Нематеријални средства

Нематеријални средства стекнати од страна на Групацијата, со дефиниран век на употреба, се мерат според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби од оштетување.

Последователните набавки се капитализираат само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Групација поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Групацијата и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

2.7 Оштетување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се поврати. Секогаш кога евидентираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од оштетување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа невозможно, за целата група на средства која генерира готовина. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

2.8 Финансиски средства

Групата ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства кои се чуваат до доспевање, кредити и побарувања и финансиски средства расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целите за набавка на финансиските средства. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на нивното првично признавање.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.8 Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски средства наменети за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел да се продаде во краток рок. Средствата во оваа категорија се класифицираат како тековни средства. Со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година Групата нема класифицирано средства во оваа категорија.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Вложувања чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Групата има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година Групата нема класифицирано средства во оваа категорија.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на известување. Кредитите и побарувањата на Групата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи, побарувања за дадени позајмици и останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се креирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Тие се вклучени во нетековни средства освен ако раководството нема намера да го отуѓи вложувањето во рок од 12 месеци од датумот на известување. Со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година Друштвото има класифицирано средства во оваа категорија.

Признавање и мерење на финансиски средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Групата има обврска да го купи или продаде средството. Финансиските средства кои се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Групата ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се евидентирани по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено****2.8 Финансиски средства (продолжува)**

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Добивките или загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како останати нето добивки / загуби во периодот кога настануваат. Приходите од дивиденди од финансиските средства преку добивки и загуби се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Групата има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Промените на објективната вредност на монетарните и не-монетарните вложувања класифицирани како расположливи за продажба се признаени во останатата сеопфатна добивка.

Кога хартиите од вредност класифицирани како расположливи за продажба се продаваат или се оштетени, акумулираната корекција на објективната вредност признаена во капиталот се вклучува во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност. Каматите од средствата расположливи за продажба, пресметани врз основа на ефективната каматна стапка се признаваат во консолидираниот Извештај на сеопфатна добивка како финансиски приходи. Приходи од дивиденди од финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка како дел од останатите приходи во моментот кога Групата има воспоставено право на прилив од дивиденда.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

Оштетување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на консолидираниот Извештај за финансиска состојба, Групата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се оштетени, и загуба поради оштетување се евидентира само ако постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Како докази за оштетување може де се земат индикациите дека должникот или групата должници имаат значајни финансиски тешкотии, доцнење при исплата на главница и камата, веројатност дека ќе влезат во стечај или друга реорганизација, и каде што постојат видливи индикации за намалување на идните парични текови како што се промените во економските услови кои кореспондираат со загубата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.8 Финансиски средства (продолжува)

За категоријата кредити и побарувања износот на загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираниот износ на средството се намалува и износот на загубата истовремено се признава во консолидираниот Извештај на сеопфатна добивка. Доколку кредитот или средството кое се чува до доспевање е со променлива каматна стапка, тековната ефективна каматна стапка утврдена според договорот претставува стапката на мерење на било која загуба од оштетување. На пример, Групата може да го измери оштетувањето на средството врз основа на објективната вредност на инструментот, користејќи пазарна цена.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување може објективно да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во консолидираниот Извештај на сеопфатна добивка.

б. Финансиски средства расположливи за продажба

На секој датум на консолидираниот Извештај за финансиска состојба, Групата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. За должнички хартии од вредност, Групата ги користи критериумите наведени во подточка (а). Кај сопственички хартии од вредност расположливи за продажба, значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на хартиите од вредност под нивната набавна вредност претставува индикатор дека средството е оштетено. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност, намалена за загубата поради оштетување претходно признаена во консолидираниот Извештај за финансиската состојба, се отстранува од капиталот и се признава во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Загубите поради оштетување признаени во консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка за вложувањата во инструменти на капиталот не се корегираат преку консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка.

Доколку во некој последователен период објективната вредност на должничките инструменти евидентирани како финансиски средства расположливи за продажба се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со некој настан по датумот на евидентирањето на оштетувањето во добивките или загубите, претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција во консолидираниот Извештај на сеопфатна добивка.

2.9 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.10 Залихи

Залихите се вреднувани по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето реализационата вредност претставува продажна вредност во секојдневниот тек на работата, намалена за трошоците за завршување, маркетинг и дистрибуција. Трошокот на материјалите и резервните делови се утврдува користејќи ја методата на пондериран просек и вклучува трошоци направени за нивна набавка, достава до постоечката локација и состојба на употреба. Трошокот на производите и производството во тек вклучува и соодветен дел на општи трошоци врз основа на нормалниот оперативен капацитет.

2.11 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувања од купувачите претставуваат износи од купувачи за продадени стоки или извршени стоки во нормалниот тек на работењето. Доколку наплатата на побарувањата се очекува за една или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг), побарувањата се класифицирани како тековни средства. Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни побарувања.

Побарувањата од купувачи иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради оштетување. Резервирање поради оштетување се признава кога постои објективен доказ дека Групата нема да може да ги наплати сите доспеани побарувања според нивните оригинални услови на плаќање.

Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени. Значајните должници се тестираат за оштетување на индивидуална основа. Останатите побарувања со слични карактеристики на кредитен ризик се проценуваат групно.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентируваниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство.

Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентируваниот износ на средството со признавање на поврзаните загуби преку сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот консолидиран Извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во консолидируваниот извештај за сеопфатната добивка.

2.12 Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на стекнување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.13 Капитал, резерви и акумулирани добивки

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани како намалување, нето од данокот, на приливите од емисиите.

(в) Сопствени акции

Кога Групата откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите, кои се состојат од ревалоризациони, задолжителни, инвестициони и резерви за сопствени акции се создадени во текот на периодите врз основа на добивки/загуби од ревалоризација на материјалните средства и финансиските средства расположливи за продажба, во случајот со ревалоризациони резерви како и по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законска регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Групата. Согласно со законската регулатива резервите може да се користат за покривање на загубите, за купување на сопствени акции и исплата на дивиденди.

(д) Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

2.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Сите финансиски обврски на датумите на известување се класифицирани како финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и истите се состојат од обврски спрема добавувачи и позајмици и обврски по финансиски наем.

Обврски кон добавувачи

Обврските кон добавувачи се обврски за плаќање за стоки или услуги кои се стекнати во нормалниот тек на работењето. Обврските се евидентираат како тековни доколку плаќањето на истите се изврши во рок една година или помалку од една година (или во временска рамка на еден оперативен циклус доколку е подолг). Доколку не го исполнуваат наведениот услов, истите се класифицираат како не-тековни обврски.

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност намалена за трошоците на трансакција и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.14 Финансиски обврски (продолжува)

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трошоците на трансакција. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност; разликите помеѓу примањата (намалени за трошоците на трансакцијата) и надоместливиот износ се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка за времетраењето на позајмиците, користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски обврски (продолжува)

Надоместоците кои се плаќаат за воспоставување на кредитни линии се признаваат како трошок за трансакцијата на позајмицата доколку постои веројатност дека дел или целата линија ќе се повлече. Во овој случај, надоместокот се одложува до моментот на повлекувањето. Доколку не постои доказ дека ќе се повлече одреден дел или сите кредитни линии, надоместокот се капитализира како однапред извршени плаќања за ликвидност и се амортизира за периодот на аранжманот. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Групата има безусловно право за подмирување на обврската за најмалку 12 месеци по датумот на Извештајот за финансиската состојба.

2.15 Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во добивки или загубите во периодот во кој настанале.

2.16 Наем

Групата признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Групата како закупец

Финансиски наем е тековен закуп на средство кој на Групата суштински му ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственоста на предметот на наем. Закупените средства се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по нивната објективна вредност или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните наем плаќања. Наем плаќањата се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на наем обврските со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот. Капитализираните средства за наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот работен век на

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.16 Наем (продолжува)

средството или според наем периодот, ако не постои реална сигурност дека Групата ќе стекне сопственост над средството до крајот на наем периодот. Групата има финансиски наем (за две патнички возила) на месечен износ од 54.769 ден и 116.967 ден или на вкупен месечен износ од 171.736 ден.

Исплатите на оперативен наем се признаваат како трошок на пропорционална основа во текот на наем периодот. Поврзаните трошоци како што се трошоци за одржување и осигурување се признаваат во периодот на нивното настанување.

Групата како закуподавач

Наемот каде Групата суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договорите за оперативен наем во консолидираниот извештај за финансиска состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како добивки / загуби во текот на наем периодот на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход.

2.17 Тековен и одложен данок на добивка

Трошокот за данок на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Основа за пресметка и плаќање на тековниот данок на добивка по стапка од 10% претставува добивката пред оданочување утврдена во Консолидираниот Извештај за сеопфатна добивка, коригирана за одредени помалку искажани приходи и непризнаени трошоци за даночни цели, даночниот кредит како и други даночни ослободувања. Правните субјекти можат да ги употребат даночните загуби утврдени во тековниот период било за надомест на платениот данок во рамки на одреден период за надомест или пак за намалување или елиминирање на даночната обврска за наредните периоди.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен трошок се користат тековните важечки даночни стапки.

Одложениот даночен трошок се задолжува или одобрува во Консолидираниот Извештај за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка. Со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година Групата нема евидентирано одложени даночни обврски односно средства.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.18 Надомести за вработените

Групата во нормалниот тек на работењето, во име на вработените, врши уплати на придонеси за пензиско, здравствено осигурување, вработување и персонален данок на доход, кои се пресметуваат на бруто плата во согласност со домашната регулатива. Друштвото овие средства ги уплаќа во државните фондови - здравствен и пензиски, според законските стапки кои се во сила во текот на годината, а кои се пресметуваат на бруто плата. Трошокот за овие плаќања се признава во извештајот за сеопфатна добивка во истиот период кога и трошокот за соодветната плата.

Придонеси за пензиско осигурување

Групата има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Групата признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Групата има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените

Групата, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ еднаков на двомесечна просечна плата. Групата нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за консолидираните финансиски извештаи.

2.19 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во Извештајот за финансиската состојба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.20 Резервирања

Резервирање се признава кога Групата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.21 Признавање на приходите и расходите

Приходите се мерат според објективната вредност на примениот надомест, односно надоместот што треба да се прими за продадените производи и стоки односно обезбедените услуги, нето од данокот на додадена вредност и евентуално одобрените продажни попусти. Приходите се признаваат кога сумата од приходите може прецизно да се измерат и се очекува дека економските користи од извршената трансакција ќе има прилив во Групата, кога направените трошоци или идни трошоци може прецизно да се измерат и се исполнети критериумите за различните активности на Групата.

Приходи од продажба на производи

Приходот од продажба на производи се признава во моментот на испорака до корисникот, кога приходот може да се пресмета, кога е сигурно дека ќе има финансиски прилив и кога се исполнети специфични критериуми во однос на активностите на Друштвото. Приходите не се сметаат разумно мерливи се додека сите услови поврзани со продажбата не се исполнети.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се евидентира според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од наемнини

Приходи од наемнини на средства под оперативен наем се признаваат во добивките и загубите на правопропорционална основа во текот на наем периодот. Непредвидените наемнини, доколку ги има, се признаваат како интегрален дел од вкупните приходи од наемнини во текот на наем периодот.

Финансиски приходи и трошоци

Финансиските приходи се признаваат на временска основа која го одразува ефективниот принос на средствата. Финансиските трошоци се состојат од трошоци за камата на обврските по позајмици и трошоци за камата на задоцнети плаќања. Трошоците за позајмици се признаваат во добивки или загуби со користење на методот на ефективна камата.

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2.21 Признавање на приходите и расходите (продолжува)**Расходи од деловното работење**

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Групата учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Групата ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.22 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди на акционерите на Групата е евидентирана како обврска во консолидираните финансиски извештаи во периодот кога тие се одобрени од акционерите на Групата.

2.23 Превземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во консолидираните финансиски извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се евидентирани во консолидираните финансиски извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.24 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Групата со поврзани субјекти се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.25 Настани по датумот на известување

Настаните по завршетокот на годината кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на известување (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во консолидираните финансиски извештаи. Настаните по завршетокот на годината за кои не може да се врши корегирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици**3.1 Фактори на финансиски ризици**

Деловните активности на Групата се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризиците поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Групата се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Групата.

Управувањето со ризици на Групата го врши Раководството на Матичното Друштво и подружниците врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2 Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Групаацијата доколку корисникот или договорната страна на финансискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Групата нема значителна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и региони од земјата и странство. Групата има политики со цел да обезбеди дека продажбата на производи и услуги се врши на клиенти со соодветна кредитна историја. Групата има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Групата на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датата на консолидираниот извештај на финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела:

	2018	2017
Класи на финансиски средства -евидентирана вредност		
<i>Финансиски средства распол.за продажба</i>		
Хартии од вред.и удели во капиталот на домаш.субјекти	43.500	18.508
<i>Кредити и побарувања</i>		
Побарувања од купувачи, нето	356.423	272.714
Парични средства и еквиваленти	23.552	64.395
	379.975	337.109
	423.475	355.617

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици(продолжува)**3.3 Ризик од ликвидност**

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Групата, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Групата (во 000 мкд).

	До 12 месеци	1 до 2 години	2 до 5 години	Подоцна од 5 години	Вкупно
31 декември 2018					
Обврски кон добавувачи	293.557	-	-	-	293.557
Позајмици со камата	281.995	58.534	365.342	308.757	1.014.628
Камата	20.909	19.180	55.151	33.206	128.446
Обврски за финансиски наем	505	-	-	-	505
	596.966	77.714	420.493	341.963	1.437.136
31 декември 2017					
Обврски кон добавувачи	249.099	-	-	-	249.099
Позајмици со камата	74.895	47.910	129.128	73.794	325.727
Обврски за финансиски наем	486	609	-	-	1.095
	324.480	48.519	129.128	73.794	575.921

3.4 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијае на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Групата има деловни активности на меѓународните пазари, и е изложена на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Групата не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Групата е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици(продолжува)

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Групата деноминирани во странски валути е како што следи (000 мкд):

	2018	2017
Средства		
ЕУР	237.347	210.384
УСД	-	4
РСД	36.272	42.615
	273.619	253.003
Обврски		
ЕУР	786.445	251.228
УСД	2.558	179
РСД	12.163	13.601
	801.166	265.008

Средствата на износ од 237.347 евра ги сочинуваат: побарувања од странски купувачи – 204.434, девизни сметки кај банки – 13.903, девизни акредитиви во домашни банки – 2.167 и аванси на износ од 16.843. Побарувањата на износ од 36.272 РСД ги сочинуваат побарувања од купувачи на износ од 34.858, благајна на износ од 427, сметки во комерцијални банки 698 и аванси на износ од 289. Обврските на износ од 786.445 евра ги сочинуваат: обврските кон странски добавувачи – 75.126, позајмици со камати – 702.742 и аванси на износ од 8.577. Обврските на износ од 2.558 УСД ги сочинуваат обврските кон странски добавувачи искажани во УСД. Обврски на износ од 12.163 РСД ги сочинуваат обврски кон добавувачи искажани во РСД.

Анализа на сензитивноста на странски валути (000 мкд)

	Промени во 2018	Промени во 2017	2018 Добивка или загуба	2017
ЕУР	1%	1%	(5.491)	(408)
УСД	5%	5%	(128)	(9)
РСД	5%	5%	1.205	1.451
Нето			(4.414)	1.034

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% или 5% соодветно. Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% или +/- 5%.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици(продолжува)

Ризик од каматни стапки врз готовинските текови и објективната вредност

Групата е изложена на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и готовински текови. Раководството на Групата е во најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Флукуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат обратен ефект врз успешноста во финансирањето на Групата. Во исто време, Групата нема пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

	2018	2017
Финансиски средства		
Некаматносни		
Финансиски средства распол.за продажба	43.500	18.508
Побарувања од купувачи, нето	356.423	272.714
Готовина во благајна	679	298
Девизни акредитиви во домашни банки	2.167	-
	402.769	291.520
Каматносни		
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Парични средства и еквиваленти	-	407
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Парични средства и еквиваленти	20.706	63.690
	20.706	64.097
	423.475	355.617
Финансиски обврски		
Некаматносни		
Обврски кон добавувачи	293.557	249.099
	293.557	249.099
Каматносни		
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Позајмици со камата	-	24.100
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Позајмици со камата	1.015.133	302.722
	1.015.133	326.822
	1.308.690	575.921

Анализа на сензитивноста на каматни стапки (000 мкд)

	Нето износ	2%	2018 -2%
Со променлива каматна стапка	(994.427)	(19.889)	19.889
	Нето износ	2%	2017 -2%
Со променлива каматна стапка	(262.725)	(5.255)	5.255

Позитивниот односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018**

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици(продолжува)**3.5 Ризик при управување со капитал**

Целите на Групата при управување со капиталот се овозможување на Групата да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенфиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот за намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Групата може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Групата се состои од обврски, кои ги вклучуваат позајмици обелоденети во Белешка 13, пари и парични еквиваленти и главнина, која се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, останати резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање на годишна основа како однос на нето обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал. Нето обврските по позајмици се пресметани како вкупни обврски по позајмици намалени за износот на паричните средства и паричните еквиваленти.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи (000 мкд):

	2018	2017
Позајмици со камата	1.015.133	326.822
Парични средства и парични еквиваленти	(23.552)	(64.395)
Нето обврски	991.581	262.427
Капитал	845.451	817.895
	117%	32%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. Управување со финансиски ризици(продолжува)**3.6 Проценка на објективна вредност**

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

3.6.1 Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Консолидираниот извештај за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

2018	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	42.848	-	652	43.500
2017	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансиски средства расположливи за продажба	17.856	-	652	18.508

Финансиските средства расположливи за продажба се состојат од учества во капиталот на домашни правни субјекти (види Бел.8).

Согласно податоците од табелата погоре во текот на разгледуваните периоди нема промени на финансиските средства категоризирани во ниво 3. Промените во финансиските средства категоризирани во ниво 1 се објавени во Белешката 8.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3.6 Проценка на објективна вредност (продолжува)**3.6.2 Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност**

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2018	2017	2018	2017
Средства				
Побарувања од купувачи, нето	356.423	272.714	356.423	272.714
Парични средства и еквиваленти	23.552	64.395	23.552	64.395
Вкупни средства	379.975	337.109	379.975	337.109
Обврски				
Позајмици со камата	1.015.133	326.822	1.015.133	326.822
Обврски кон добавувачи	293.557	249.099	293.557	249.099
Вкупни обврски	1.308.690	575.921	1.308.690	575.921

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност, поради краткорочната доспеаност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски спрема доверителите и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските спрема доверителите соодветствува на нивната објективна вредност, поради нивната материјално незначајна чувствителност на промената на каматните стапки.

Објективната вредност на обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност поради прилагодувањето на каматните стапки за конкретните финансиски обврски со пазарните каматни стапки за слични инструменти. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со исти или слични карактеристики е приближна на нивната сметководствена вредност.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

4. Значајни сметководствени проценки

При примената на сметководствените политики на Групата, опишани во Белешка 3 кон овие консолидирани финансиски извештаи, од Раководството на Групата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентирани износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Несигурност во проценките

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување кај финансиски средства

Оштетување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Групата пресметува оштетување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможност купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2018 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентирани вредности на овие средства се анализирани во Белешка 5.

Залихи

Залихи се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност ги зема предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

4. *Значајни сметководствени проценки (продолжува)*

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструмент не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоците не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

5. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и градежни објекти	Опрема и останати средства	Аванси за, и инвест. во тек	Вкупно
Набавна вредност				
На 01 јануари 2017	707.748	1.159.809	5.346	1.872.903
Набавки нето од инвестиции во тек	4.863	99.868	34.800	139.531
Продажби	(480)	(44.870)	-	(45.350)
На 31 декември 2017	712.131	1.214.807	40.146	1.967.084
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2017	234.017	884.545	-	1.118.562
Продажби	-	(45.306)	-	(45.306)
Депрецијација за годината	26.464	56.174	-	82.638
Рекласификација	(135)	135	-	-
Преведување на странски валути	-	53	-	53
На 31 декември 2017	260.346	895.601	-	1.155.947
Набавна вредност				
На 01 јануари 2018	712.131	1.214.807	40.146	1.967.084
Набавки нето од инвестиции во тек	198.798	383.090	126.196	708.084
Продажби	(11.844)	(13.180)	-	(25.024)
На 31 декември 2018	899.085	1.584.717	166.342	2.650.144
Акумулирана депрецијација				
На 01 јануари 2018	260.346	895.601	-	1.155.947
Продажби	-	(10.017)	-	(10.017)
Депрецијација за годината	31.128	79.042	-	110.170
Рекласификација	6.687	(6.687)	-	-
Преведување на странски валути	-	(1.703)	-	(1.703)
На 31 декември 2018	298.161	956.236	-	1.254.397
Нето евидентирана вредност				
На 31 декември 2017	451.785	319.206	40.146	811.137
На 31 декември 2018	600.924	628.481	166.342	1.395.747

Продажби

Во текот на 2018 година Групата продаде дел од своите недвижности, постројки и опрема со набавна вредност на износ од 25.024 илјади Денари (2017: 45.350 илјади Денари) и акумулирана депрецијација на износ од 10.017 илјади денари (2017: 45.306 илјади Денари). Нивната неотпишана вредност изнесува 15.007 илјади Денари (2017: 44 илјади Денари) и истата е признаена во тековните расходи (види Белешка 19). Продажната вредност изнесува 4.767 илјади Денари (2017: 28.875 илјади Денари) (Белешка 16).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

5. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)*Инвестиции во тек и аванси*

На 31 декември 2018 и 2017 година, авансите за, и инвестициите во тек се состојат од:

	2018	2017
Вложувања во градежни објекти	61.847	19.416
Вложувања во опрема	76.152	13.199
Аванси за основни средства	28.343	7.531
	166.342	40.146

Од ставката аванси на износ од 28.343 илјади денари се однесуваат на аванси за основни средства во земјата и странство и тоа: Факом АД – 362 илјади денари, Еуромонт доо – 4.597 илјади денари, Тримо Македонија – 10.012 илјади денари, Термалифт – 810 илјади денари, Bayer Turk Kimya – 10.613 илјади денари, Megatek Makine – 1.949 илјади денари.

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2018 дел од недвижностите, постројките и опремата која се состои од хали, магацини, деловен простор и опрема, чија проценета вредност е утврдена на износ од 26.600.000 Евра односно 1.635.767 илјади Денари (2017: 19.500.000 ЕУР (денарска противвредност од 1.199.250 илјади Денари) е ставен под залог за одобрените кредити од финансиските институции (види Белешка 13 и 23). Сметководствената вредност на заложените средства изнесува 702.917 илјади денари односно 11.430 илјади евра. Евидентното зголемување на недвижностите и опремата се должи најмногу поради купувањето на недвижен имот, подвижни ствари и права од индустриска сопственост, лоцирани во Штип, кои претходно и припаѓаа на фабриката за масло Брилијант Штип. Вкупната проценета вредност на зделката изнесува 499.149 илјади денари. Подетално објаснето во Годишниот извештај за работењето на друштвото.

6. Нематеријални средства

	Набавна вредност	Акумулирана амортизација	Нето евид.вредност
Компјутерски софтвер			
На 01 јануари 2017	3.120	(2.273)	847
Набавки	115	-	115
Амортизација за годината	-	(458)	(458)
На 31 декември 2017	3.235	(2.731)	504
На 01 јануари 2018	3.235	(2.731)	504
Набавки	838	-	838
Продажби и расходувања	(270)	-	(270)
Амортизација за годината	-	(243)	(243)
На 31 декември 2018	3.803	2.974	829

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

7. Финансиски средства и обврски по категории

Евидентираниите вредности на финансиските средства и обврски на Групата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин:

	2018	2017
Средства		
Фин.средства расположливи за продажба		
Хартии од вредност и удели во капиталот	43.500	18.508
Кредити и побарувања		
Побарувања од купувачи, нето	356.423	272.714
Парични средства и еквиваленти	23.552	64.395
	379.975	337.109
	423.475	355.617
	2018	2017
Останати фин.обв.по ам.наб.вред.		
Позајмици со камата и обв.по фин.наем	1.015.133	326.822
Обврски кон добавувачи	293.557	249.099
	1.308.690	575.921

8. Финансиски средства расположливи за продажба

	2018	2017
Вложувања во хартии од вредност во домашни правни субјекти		
- Котирани	42.848	17.856
- Некотирани	652	652
	43.500	18.508

Движењето на сметката на вложувања во текот на 2018 и 2017 година е како што следи:

	2018	2017
На 01 јануари	18.508	16.036
Набавки	13.728	3.883
Продажби	-	(1.552)
Ревалоризација признаени во ост. сеопфатна добивка (Бел. 12)	11.264	141
На 31 декември	43.500	18.508

Групата оствари добивка од продажбата на хартии од вредност на котирана домашна банка остварена во текот на 2017 година, износ од 1.571 илјади Денари (Бел. 16).

9. Залихи

	2018	2017
Материјали	101.831	102.919
Ситен инвентар и резервни делови	89.288	71.563
Готови производи	83.679	53.267
Полупроизводи	61.335	-
Трговски стоки	2.862	2.003
	338.995	229.752

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

10. Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2018	2017
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	118.230	80.166
Странски купувачи	248.699	199.777
	366.929	279.943
Намалено за: резервирања за оштетувања	(10.506)	(7.229)
	356.423	272.714
Останати тековни побарувања		
Аванси	25.447	7.878
Побарувања за ДДВ	24.965	21.673
Однапред платени трошоци	7.205	6.838
Побарувања од вработени	1.223	1.190
Побарувања за дадени депозити	522	538
Останати побарувања	110	24
	59.472	38.141
	415.895	310.855

Ставката аванси на износ 25.447 илјади денари, се однесува за платени аванси за обртни средства во земјата и странство.

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Салдото на побарувањата од купувачите на датумот на известување може да се анализира според следниве категории на кредитен ризик:

	Недоспеани неоштетени	Доспеани неоштетени	Оштетени	Вкупно
31 декември 2018				
Набавна вредност	296.002	60.421	10.506	366.929
Исправка на вредност	-	-	(10.506)	(10.506)
Нето евидентирана вредност	296.002	60.421	-	356.423
31 декември 2017				
Набавна вредност	139.789	132.925	7.229	279.943
Исправка на вредност	-	-	(7.229)	(7.229)
Нето евидентирана вредност	139.789	132.925	-	272.714

Кредитен квалитет и старосна структура на доспеани, неоштетени побарувања

Раководството на Матичното Друштво смета дека на датумите на известување, салдото на побарувањата кои не се оштетени или доспеани за наплата имаат добар кредитен квалитет. Со состојба на 31 декември 2018 и 2017 година, Групата има побарувања кои се доспеани, а ненаплатени, но според направените проценки не се обезвреднети (оштетени). Нивната старосна структура е како што следи:

	2018	2017
Од 1 - 3 месеци	33.115	77.990
Од 3 - 6 месеци	14.476	43.069
Од 6 - 12 месеци	5.868	11.580
Над 1 година	6.962	286
	60.421	132.925

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

10. Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)*Резервирање поради оштетување и отписи поради ненаплатливост*

Движењето на сметката на резервирањата од оштетувања на побарувања од купувачи во текот на 2018 и 2017 година е како што следи:

	2018	2017
На 01 јануари	7.229	7.138
Тековен расход од оштетување (Бел. 19)	3.419	921
Наплатени претходно отпишани побарувања (Бел.16)	-	(230)
Отпис на резервирани ненаплатливи побарувања	(142)	(600)
На 31 декември	10.506	7.229

Во текот на 2018 година Групата изврши директен отпис на ненаплатливи побарувања во износ од 537 илјади Денари (2017: 624 илјади Денари) (Белешка 19).

11. Парични средства и еквиваленти

	2018	2017
Денарски сметки кај комерцијални банки	6.803	11.051
Готовина во благајна	679	298
Девизни сметки кај комерцијални банки	13.903	52.639
Краткорочни орочени денарски депозити	-	407
Вклучено во Извештајот за паричниот тек	21.385	64.395
Девизни средства за отплата на акредитиви	2.167	-
	23.552	64.395

12. Капитал**Акционерски капитал**

На 31 декември 2018 и 2017 година акционерскиот капитал на Групата изнесува 248,771 илјади Денари, (денарска противвредност на 4,048,999 Евра). Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции (2016: 76,720 обични акции со номинална вредност од 52.78 Евра по акција (2016: 52.78 Евра по акција). Промените во акционерскиот капитал во текот на 2018 и 2017 година се како што следи:

	Број на акции			Износ (во 000 мкд)		
	Во оптек	Сопствени	Вкупно	Во оптек	Сопствени	Вкупно
01 јан. 2017	76.510	210	76.720	248.090	681	248.771
Откуп на сопст. акц	(755)	755	-	(2.451)	2.451	-
31 дек. 2017	75.755	965	76.720	245.639	3.132	248.771
01 јан. 2018	75.755	965	76.720	245.639	3.132	248.771
Откуп на сопст.акц,	-	-	-	-	-	-
31 дек. 2018	75.755	965	76.720	245.639	3.132	248.771

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2018 и 2017 година е како што следи:

	Ревалоризациони резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопствени акции	Преведување на странски валути	Вкупно
01 јануари 2017	6.123	208.185	5.050	341	219.699
Распределба на акумул.					
Добивка	-	18.084	-	-	18.084
Откуп на сопств.акции	-	-	(4.419)	-	(4.419)
Преведување на странски валути	-	-	-	(1.282)	(1.282)
Ревалор..на влож. (Бел.8)	141	-	-	-	141
31 декември 2017	6.264	226.269	631	(941)	232.223
01 јануари 2018	6.264	226.269	631	(941)	232.223
Распределба на акумул.					
Добивка	-	16.431	-	-	16.431
Преведување на странски валути	-	-	-	590	590
Ревалор. на влож. (Бел.8)	11.264	-	-	-	11.264
31 декември 2018	17.528	242.700	631	(351)	260.508

Дивиденди

Во текот на годината Групата објави и исплати дивиденди во износ од 16,431 илјади Денари (2017: -) Денари) вклучително и даноци во износ од 1.530 илјади Денари (2017: -).

13. Позајмици

Долгорочни позајмици	2018	2017
Про Кредит Банка АД, Скопје	414.167	40.138
Комерцијална Банка, Скопје	380.316	-
Шпаркасе Банка, Скопје	18.335	-
Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) – 6.000.000		
ЕУР со варијабилна к.стап.	-	261.354
Обврски по финансиски наем	505	1.095
Вкупно долгорочни позајмици	813.323	302.587
Намалено за: тековна доспеаност	(80.690)	(51.147)
Долгорочен дел	732.633	251.440

Во групата на кредити од Про Кредит Банка на износ од 414.167, вклучени се 7 кредити чии крајни рокови на доспевање се 2019, 2019, 2021, 2022, 2024, 2025, 2030. Кредитите се одобрувани со различни каматни стапки и тоа 2,90% 2,50%, 2,75%, 2,9001% соодветно.

Во групата на кредити од Комерцијална Банка вклучени се 5 кредити чии крајни рокови на доспевање се 2024, 2033. Кредитите се одобрувани со различни каматни стапки и тоа: 3,25%, 3%. Кон Шпаркасе Банка постои обврска кон еден кредит, последната рата доспева во 2024 кредитот е одобрен со каматна стапка од 3,50%-3,75%

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Краткорочни позајмици	2018	2017
НЛБ Банка во вкупен износ од 184.000 илјади денари	139.500	-
Шпаркасе банка во вкупен износ од 40.000 илјади денари	40.000	-
Комерцијална Банка во вкупен износ од 30.000 илјади денари	22.075	24.100
Обврски по кредитни картички	235	134
Вкупно краткорочни позајмици		
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	80.690	51.147
Краткорочни позајмици и тековно доспев. на долгор. поз.	282.500	75.381
Вкупно позајмици	1.015.133	326.821

Доспевањето на долгорочните обврски по позајмици е како што следува:

	2018	2017
Тековна доспеаност	80.690	51.147
Во рок од една година	58.534	48.519
Од 1 до 5 години	365.342	129.128
Од 5 години	308.757	73.793
	813.323	302.587

Одобрените позајмици со камата се обезбедени со дел од недвижностите на Групата (види исто Бел.5 и 23).

14. Обврски кон добавувачи и останати обврски

	2018	2017
Добавувачи		
Домашни добавувачи	194.967	177.123
Странски добавувачи	98.590	71.976
	293.557	249.099
Останати тековни обврски		
Плати, персонален данок и придонеси од плати	30.169	24.368
Аванси	19.810	-
Обврски за дополнително одобрени работи	10.697	14.683
Дивиденди	559	507
Обврски за оперативен лизинг	1.559	172
Пресметани камати	657	-
Останати обврски	1.418	1.923
	64.869	41.653
Вкупно добавувачи и останати обврски	358.426	290.752

15. Приходи од продажба

	2018	2017
Продажба на домашен пазар	1.236.933	794.632
Продажба на странски пазари:		
Балкан	825.564	727.407
Европа	44.764	39.471
Канада и САД	14.110	12.442
Австралија	2.837	2.502
Блиски исток	19.117	16.857
Останати пазари	282	249
	906.674	798.928
	2.143.607	1.593.560

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Горните податоци се прикажани во нето износи, намалени за одобрените работи на купувачите во вкупен износ од 149.506 илјади денари (2017: 136.093 илјади Денари).

16. Останати деловни приходи

	2018	2017
Приходи од добиени работи и одобренија	19.934	21.652
Приходи од рекламен материјал и гратис производи	16.088	16.745
Приходи од отпис на обврски	11.059	7.715
Приходи од продажба на недвижности, постројки и опрема (Бел.5)	4.767	28.875
Одобрение по кредити од банки	4.093	-
Приходи од наплатени штети	4.069	1.330
Отпис на обврски и вишоци по попис	2.031	1.321
Приход од дивиденди	1.506	720
Приходи од наемнини	333	-
Добивки од продажба на хартии од вредност	-	1.571
Наплатени претходно отпишани побарувања	-	230
Останати приходи	1.855	3.630
	65.735	83.789

17. Материјали, енергија и резервни делови

	2018	2017
Потрошени сировини и материјали	1.314.923	943.410
Енергија	85.872	48.596
Резервни делови	37.130	10.349
	1.437.925	1.002.355

18. Трошоци за користи на вработените

	2018	2017
Бруто плати	318.770	253.238
Останати со закон утврдени надоместоци	23.089	18.801
	341.859	272.039

Останатите задолжителни надоместоци спрема вработените се однесуваат главно на надоместоците за регреси за годишен одмор, отпремнини при пензионирање, разни видови помош и сл.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

19. Останати деловни трошоци

	2018	2017
Промоции, реклами и репрезентација	109.400	93.048
Транспортни и комуникациски услуги	37.779	36.600
Останати услуги од надворешни субјекти	72.842	43.588
Трошоци за одржување	16.832	14.536
Трошоци за службени патувања	20.514	16.758
Премии за осигурување	11.993	10.553
Наемнини	7.227	5.705
Банкарски и трошоци на платниот промет	5.331	3.349
Отпис на залихи	6.572	1.098
Неотпишана вред.на прод.недвижности, постр.и опрема (Бел. 5)	15.007	44
Кусоци по попис	-	1.302
Загуби поради оштетување и отпис на побарувања (Бел. 10)	3.956	1.545
Трошоци за саеми	2.823	1.456
Вредносно усогласување на нематеријални средства (Бел.6)	270	-
Донации	3.196	-
Останати трошоци	2.271	11.106
	316.013	240.688

20. Финансиски приходи и расходи

	2018	2017
Приходи		
Приходи од камати	1.361	1.069
Позитивни курсни разлики	1.071	7.973
	2.432	9.042
Расходи		
Расходи по камати	(27.568)	(13.444)
Негативни курсни разлики	(439)	(5.830)
	(28.007)	(19.274)
Финансиски (расходи), нето	(25.575)	(10.232)

21. Данок на добивка

	2018	2017
Тековен данок	6.169	6.782
Одложен данок	-	-
	6.169	6.782

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Усогласувањето на вкупниот данок на добивка според Извештајот за сеопфатнатата добивка за 2018 и 2017 е како што следи:

	2018	2017
Добивка пред оданочување	35.001	41.536
Усогласување за:		
Ефект од консолидациски елиминации	22.886	9.337
Неодбитни трошоци за даночни цели	43.736	35.031
Даночен кредит за реинвестирана добивка	(16.431)	(18.084)
Дивиденда остварена со учество во капиталот на друг даночен обврзник	(1.506)	-
Основа за оданочување	83.686	67.820
Даночна стапка	10%	10%
Тековен данок на добивка по стапка од 10%	8.369	6.782
Намалување на пресметан данок на добивка за дадена донација	(2.200)	-
Тековен данок на добивка	6.169	6.782
Ефективна даночна стапка	17,63%	16,33%

22. Заработувачка по акција

Заработувачката по акција (основна и разводнета) е пресметана по пат на делење на добивката која припаѓа на имателите на обични акции, со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината.

	2018	2017
Заработувачка за имателите на обични акции	28.832	34.754
Пондериран просечен број на обични акции во оптек	75.755	75.983
Заработувачка по акција – осн. и развод. (денари по акција)	381	457

23. Неизвесни и превземени обврски

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2018 не се покренати судски постапки против Групата. Во согласност со тоа, не се предвидени резерви за потенцијални загуби на датумот на финансискиот извештај. Разни правни дејствија и побарувања може да се појават во иднина против Друштвото од правните спорови и побарувања кои може да се јават во текот на редовното деловно работење. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Друштвото верува дека нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Залог на недвижности, постројки и опрема

Прегледот на заложените средства како обезбедување за позајмени средства со камата во финансиски институции со состојба на 31 декември 2018 е како што следи:

Опис на имотот	Основ за издавање	Вид на хипотека	Примател	Износ 000ЕУР	Износ 000МКД
Фабрика 1					
1. Земјиште и Објект со погони и магацин за готов производ и сировини -КП 19479/1 – 10	Договор за залог ОДУ Бр. 299/18 од 27.06.2018	Недвижен имот	Про Кредит Банка - Германија	4.000	245.980
2. Земјиште и Управна зграда - 19479/2 -1					

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**За годината која завршува на 31 декември 2018****Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено**

1. Земјиште и управна зграда- КП 19479/1-1	2. Земјиште и Објект млин со погони и канцеларии-КП 19479/1-3	3. Земјиште и магацин за суровина КП 19479/1-11	Договор за залог ОДУ Бр. 227/18 од 22.02.2018	Недвижен имот	Про-Кредит Банка	3.500	215.233
Фабрика 1			Договор за залог ОДУ бр.225/18 од 21.02.2018	Опрема за производс. на кремове	Про-Кредит Банка	3.500	215.232
Фабрика 2 ХАЛА 2			Договор за залог ОДУ Бр. 299/18 од 27.06.2018	Недвижен имот	Про Кредит Банка - Германија	4.000	245.980
Фабрика 3 Штип			1. Договор за залог ОДУ Бр. 35/18 од 23.03.2018	Недвижен имот	Комерцијална Банка (ПРВ РЕД)	5.300	325.923
1. Земјиште и Објекти со погони, магацини и управна зграда КП 128/1, КП 218/7, КП 218/8 и КП 218/9; КП 197/5, КП 197/7, КП 200/10, КП 200/11, КП 205/2, КП 205/4, КП 205/5, КП 205/6, КП 205/7, КП 205/8, КП 205/9, КП 205/10,КП 205/11, КП 205/12, КП 205/13, КП 205/14, КП 205/17, КП 205/20			2. Договор за залог ОДУ Бр. 11/19 од 25.01.2019		НЛБ Тутунска Банка (ВТОР РЕД)		
Фабрика 3 Штип			1. Договор за залог ОДУ Бр. 34/18 од 23.03.2018	Опрема за рафинирање и полнење на масло за јадење	Комерцијална Банка (ПРВ РЕД)	5.300	325.923
Машини, опрема и информатички средства лоцирани во Фабрика за производство на масло			2. Договор за залог ОДУ Бр. 10/19 од 25.01.2019		НЛБ Тутунска Банка (ВТОР РЕД)		
Брилијант,товарно моторно возило							
Земјиште и Објект Ресторан КП 128/4			Договор за залог ОДУ Бр. 66/18 од 07.05.2018	Недвижен имот	Шпаркасе Банка (ВТОР РЕД)	1.000	61.495
						26.600	1.635.767

Даночни обврски

Консолидираните финансиски извештаи и сметководствената евиденција на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да произлезат дополнителни даноци и трошоци. Врз основа на проценката на Раководството на денот на овие консолидирани финансиски извештаи не се идентификувани услови за дополнителни потенцијални обврски по тој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во консолидираните финансиски извештаи.

Примени и Издадени гаранции

Во продолжение е прегледот на издадените гаранции од страна на Групата со состојба на 31 декември 2018 година:

		2018		2017	
Банка – издавач	Во корист на	000 ЕУР	000 МКД	000 ЕУР	000 МКД
Комерцијална Банка АД Скопје	ЈП Железници - Инфраструктура Скопје	-	-	-	70
Комерцијална Банка АД Скопје	WINER IN, Подгорица, Црна Гора	60	3.690	-	-
ABANKA D.D.	Pakirnica Tims DOO	12	738	-	-
UNICREDIT BANK D.D.	Bare Commerce D.O.O., Citluk, BiH Mostar BiH	90	5.534	-	-

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2018

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

RAIFFEISEN BANK D.D. Bare Commerce D.O.O., Citluk, BiH	50	3.075	-	-
BiH				
	212	13.037	-	70

24. Известување по сегменти

Деловните активности на Групата се однесуваат на еден оперативен сегмент- производство и продажба на прехранбени производи. Групата остварува приходи од продажба на територијата на Република Македонија и на странски пазари објавени во Белешката 15. Групата не обелоденува подетални информации поврзани со одделните географски сегменти.

25. Трансакции со поврзани субјекти

За потребите на овие консолидирани финансиски извештаи не се идентификувани поврзани страни со кои Групата има трансакции во нормалниот тек од деловното работење.

Клучен раководен кадар	2018	2017
Краткорочни надоместоци	34.111	37.368
Побарувања	214	106
Обврски	-	-

26. Настани по периодот на известување

По 31 декември 2018 година – датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие консолидирани финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на консолидираните финансиски извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие консолидирани финансиски извештаи.

Прилози

Прилог 1 - Консолидирана Годишна сметка со состојба на и за годината
што завршува на 31 декември 2018

ЕМБС: 04015215

Целосно име: Прехранбена индустрија ВИТАМИНКА АД Прилеп

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Консолидирана годишна сметка

Тип на документ: Консолидирана годишна сметка

Година : 2018

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А.НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	1.412.255.767,00			823.139.424,00
2	-- I.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	829.423,00			503.963,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права				270.000,00
5	-- Гудвил	295.521,00			
8	-- Останати нематеријални средства	533.902,00			233.963,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	1.366.659.725,00			802.860.750,00
10	-- Недвижности (011+012)	625.812.128,00			438.083.351,00
11	-- Земјиште	43.006.497,00			31.959.502,00
12	-- Градежни објекти	582.805.631,00			406.123.849,00
13	-- Постройки и опрема	602.849.980,00			177.231.898,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел				154.930.776,00
18	-- Материјални средства во подготовка	137.997.617,00			32.614.725,00
20	-- III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	744.362,00			744.362,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	44.022.257,00			19.030.349,00
22	-- Вложувања во подружници	652.000,00			
26	-- Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	42.848.401,00			18.508.493,00
28	-- Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	42.848.401,00			18.508.493,00
30	-- Останати долгорочни финансиски средства	521.856,00			521.856,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	799.815.102,00			606.723.975,00
37	-- I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	338.995.150,00			229.753.498,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	101.831.430,00			102.919.343,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	89.287.740,00			71.563.539,00
40	-- Залихи на недовршени производи и полупроизводи	61.335.506,00			
41	-- Залихи на готови производи	83.678.421,00			53.267.596,00
42	-- Залихи на трговски стоки	2.862.053,00			2.003.020,00
45	-- III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	437.228.120,00			312.558.471,00
47	-- Побарувања од купувачи	356.422.835,00			272.713.885,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	53.790.347,00			15.409.867,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (преплати)	25.719.588,00			23.231.499,00
50	-- Побарувања од вработените	1.135.317,00			1.107.163,00
51	-- Останати краткорочни побарувања	160.033,00			96.057,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	39.460,00			16.219,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	39.460,00			16.219,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ	22.552.272,00			

60	-- Парични средства	23.125.667,00	63.988.714,00
61	-- Парични еквиваленти	426.705,00	407.073,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	7.205.139,00	6.834.835,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	2.219.276.008,00	1.436.698.234,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	144.796.681,00	145.154.028,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	845.452.234,00	817.895.180,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	248.770.560,00	248.770.560,00
67	-- II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	722.602,00	
68	-- III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	8.650.287,00	3.132.000,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	17.463.524,00	6.263.993,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	247.840.722,00	225.958.897,00
72	-- Законски резерви	134.465.760,00	129.956.473,00
74	-- Останати резерви	113.374.962,00	96.002.424,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	310.473.126,00	305.279.425,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	28.831.987,00	34.754.305,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	1.351.013.311,00	604.008.644,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	813.322.544,00	251.927.031,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	813.322.544,00	251.927.031,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	537.690.767,00	352.081.613,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	293.557.561,00	249.099.670,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и кауции	8.657.390,00	
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	9.788.754,00	8.048.638,00
100	-- Обврски кон вработените	20.423.169,00	16.318.953,00
101	-- Тековни даночни обврски	479.704,00	1.700.528,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	201.809.918,00	74.894.554,00
106	-- Обврски по основ на учество во резултатот	559.080,00	507.025,00
108	-- Останати краткорочни обврски	2.415.191,00	1.512.245,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	22.810.463,00	14.794.410,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	2.219.276.008,00	1.436.698.234,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	144.796.681,00	145.154.028,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
201	-- I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	2.356.472.454,00			1.812.723.308,00
202	-- Приходи од продажба	2.294.066.109,00			1.729.654.660,00
203	-- Останати приходи	62.406.345,00			83.068.648,00
204	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на почетокот на годината	44.434.801,00			68.971.978,00
205	-- Залихи на готови производи и недовршено производство на крајот на годината	144.266.049,00			44.434.801,00
207	-- II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	2.398.103.358,00			1.737.138.005,00
208	-- Трошоци за сировини и други материјали	1.437.925.390,00			993.444.026,00
209	-- Набавна вредност на продадените стоки	42.387.091,00			11.774.969,00
211	-- Услуги со карактер на материјални трошоци	178.634.217,00			138.536.543,00
212	-- Останати трошоци од работењето	84.676.035,00			73.496.367,00
213	-- Трошоци за вработени (214+215+216+217)	362.394.367,00			288.796.793,00
214	-- Плати и надоместоци на плата (нето)	318.769.745,00			253.238.475,00
217	-- Останати трошоци за вработените	43.624.622,00			35.558.318,00

219	- - Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	9.945,00	
220	- - Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековните средства	10.396.926,00	2.643.307,00
222	- - Останати расходи од работењето	163.005.947,00	145.348.146,00
223	- - III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	4.806.890,00	9.761.996,00
224	- - Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	0,00	
229	- - Приходи од вложувања во неповрзани друштва	1.506.273,00	719.802,00
230	- - Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	1.361.202,00	494.859,00
231	- - Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	1.070.336,00	7.972.984,00
233	- - Останати финансиски приходи	869.079,00	574.351,00
234	- - IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	28.006.704,00	19.273.660,00
235	- - Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	0,00	13.443.627,00
236	- - Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва		13.443.627,00
239	- - Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	27.567.913,00	
240	- - Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	438.791,00	5.830.033,00
246	- - Добивка од редовното работење (201+223+244)-(204-205+207+234+245)	35.000.530,00	41.536.462,00
250	- - Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	35.000.530,00	41.536.462,00
252	- - Данок на добивка	6.168.543,00	6.782.157,00
255	- - НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	28.831.987,00	34.754.305,00
257	- - Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	682,00	627,00
258	- - Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00	12,00
269	- - Добивка за годината	28.831.987,00	34.754.305,00
271	- - Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	11.854.531,00	
272	- - Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)		1.141.000,00
273	- - Добивки кои произлегуваат од преведување од странско работење	590.000,00	
275	- - Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба	11.264.531,00	
276	- - Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположливи за продажба		1.141.000,00
286	- - Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	11.854.531,00	
287	- - Нето останата сеопфатна загуби (285-271) или (272+285)		1.141.000,00
288	- - Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	40.686.518,00	33.613.305,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
609	- - Набавна вредност на софтвер со лиценца	3.507.226,00			2.963.828,00
625	- - Земјишта	43.006.497,00			31.959.502,00
668	- - Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	185.770.968,00			127.384.471,00
671	- - Останати побарувања од трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	7.205.141,00			2.814.636,00

	законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет		
673	- - Останати побарувања од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	1.135.317,00	1.190.385,00
684	- - Трговски кредити и аванси од трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	209.809.678,00	262.680.442,00
686	- - Трговски кредити и аванси од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	0,00	20.760,00
687	- - Останати обврски кон трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата	855.865,00	1.301.106,00
688	- - Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	9.788.754,00	8.048.638,00
689	- - Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации во земјата	20.954.394,00	16.712.702,00
690	- - Приходи од продажба на стоки(< или = АОП 202 од БУ)	2.293.683.791,00	1.698.198.068,00
702	- - Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	382.318,00	465.254,00
703	- - Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	2.031.465,00	1.320.795,00
706	- - Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	0,00	1.903.877,00
710	- - Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	55.608.293,00	51.301.762,00
715	- - Приходи од дивиденди	1.506.273,00	719.802,00
717	- - Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	1.342.398.275,00	937.458.547,00
718	- - Огрев, гориво и мазива(< или = АОП 208 од БУ)	3.699.507,00	22.677.143,00
720	- - Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	7.818.586,00	2.310.188,00
723	- - Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	62.449,00	8.871.404,00
724	- - Вода (< или = АОП 208 од БУ)	9.759.949,00	2.550.028,00
725	- - Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	83.480.579,00	23.068.946,00
727	- - Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	465.994,00	1.438.011,00
729	- - Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	27.410.661,00	25.723.230,00
731	- - ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	10.368.071,00	10.876.999,00
734	- - Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	1.132.966,00	1.438.500,00
735	- - Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	7.227.300,00	361.717,00
753	- - Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	14.712.333,00	7.212.532,00
759	- - Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	26.395.942,00	9.495.828,00
760	- - Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	11.992.836,00	10.553.061,00
761	- - Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	5.378.814,00	3.348.621,00
765	- - Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	25.879.065,00	21.238.588,00
771	- - Просечен број на вработени врз основа на	682,00	627,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2072	- 10.82 - Производство на какао, чоколади и кондиторски производи	2.361.279.344,00			

Потпишано од:

Sasho Naumoski

CN=Makedonski Telekom CA, O=Makedonski Telekom,
C=MK
Makedonski Telekom CA

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

ПОДГОТВИ ЗА ПЛАЌАЊЕ ПЕЧАТИ ОТКАЖИ

Сите права се задржани © 2013 Централен Регистар на Република Македонија

Прилог 2 - Консолидиран Годишен извештај за работењето со состојба на и
за годината што завршува на 31 декември 2018

Прехранбена индустрија
„ВИТАМИНКА“ А.Д.

Бр . 02-2050/1 .

Прилеп, 25.04.2019 год.

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО
НА П.И.„ВИТАМИНКА“ АД ПРИЛЕП
ВО ПЕРИОДОТ 01.01.2018 - 31.12.2018 ГОДИНА**

Содржина:

1. Основни податоци за друштвото
2. Управување со финансиски ризик
3. Инвестиции
4. Дивиденда
5. Финансирање
6. Големи зделки
7. Односи со поврзани субјекти
8. Акционерски капитал
9. Надоместоци на раководството
10. Финансиски извештаи и финансиски показатели
11. Трудова статистика
12. Собрание на акционери, орган на управување, оперативен тим
13. Корпоративна општествена одговорност
14. Осврт на органот на управување кон макроекономските состојби и состојбите во Друштвото

1. Основни податоци за друштвото и поврзаните правни субјекти

П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп, е основана во 1956 година со Решение - рег.бр. 9/56, на тогашниот Окружен Стопански суд во Битола, како фабрика за производство на црвена пипер. Во текот на годините друштвото активно вложува во развојни проекти, значително го проширува сопствениот произведен асортиман и бележи континуиран раст. Со Решение бр. 1485/98 од 20.10.1998 год. во Основниот суд Битола како регистарски суд е спроведена судска регистрација на „Витаминка“ како акционерско друштво, а во насока на усогласување со Законот за трговските друштва.

Со примената на законските прописи (Законот за централниот регистар и др. прописи) податоците за П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп, од трговскиот регистар кој се водеше во Основниот суд во Битола, пренесени се во Централниот регистар на Р.М.

Основните податоци за друштвото се следните:

- Единствен матичен број (ЕМБС): 4015215,
- Единствен даночен број (ЕДБ): 402199116887,
- Целосен назив на субјектот на упис: Прехранбена индустрија „Витаминка“ а.д.

Прилеп,

- Седиште: ул. „Леце Котески“ бр. 23 - Прилеп,
- Вид на правното лице: 05.5 Акционерско друштво,
- Големина на деловниот субјект: Голем,
- Одговорност во правниот промет: За обврските створени во правниот промет со трети лица, друштвото одговара со сите свои средства,
- Датум на првична регистрација: 20.10.1998 год.,
- Траење: Неограничено.

- Основна главнина:

- Основачки влог МКД: 248.770.775,00
- Основачки влог EUR: 4.049.000,00

- Број на акции: 76.720

- Број на акционери на 31.12.2018 година: 233

Во 2017 год. резервиран општествен капитал не постои.

Во 2018 год. бројот на акциите изнесува 76.720. Сите акции се обични со право на еден глас. Номиналната вредност на поединечна акција изнесува 52,78 Евра.

Основната дејност на П.И. „Витаминка“ а.д. Прилеп согласно НКД е: Производство на какао, чоколади и кондиторски производи, шифра: 10.82. Друштвото во Централниот регистар на Република Македонија има регистрирано и општа клаузула за бизнис.

Поврзани субјекти со П.И.„Витаминка“ АД Прилеп се следните правни лица:

- **„Вибро“ ДООЕЛ Прилеп**, основано на 31.08.2005 година, ЕМБС 6035248, со приоритетна дејност 55.10 - хотели и слични објекти за сместување. Во текот на 2018 година во делот на работењето на ова друштво немаше поголеми ангажмани.

- **„Ведрина-2“ ДОО Белград, Република Србија**, основано на 28.06.2003 година, ЕМБС 17418777, со приоритетна деност 46.31, според НКД во Р.Србија, трговија на големо со шеќер, чоколади и слатки. Во врска со работењето на ова поврзано друштво беа преземени повеќе активности од аспект на усогласување на законското работење, наплатата на спорните побарувања, регулација на работните односи и решавањето на имотно-правните работи во Р.Србија.

- „Витаминка БГ“ ЕООД, Софија, Република Бугарија, ЕМБС 202127272, со приоритетна дејност купопродажба на стоки и услуги, според НКД на Р.Бугарија.

- „Викарди“ ДООЕЛ, с.Кременица, Битола, основано на 08.01.1993 година, ЕМБС 4561244, со приоритетна дејност 06.02 - вадење на природен гас. Во овој дел отпочната е постапка за статусна промена која треба да finiшира во првата половина на 2019 година.

- Дополнително, П.И.„Витаминка“ А.Д. Прилеп се појавува и како еден од основачите на „Пакомак“ ДОО Скопје, со удел во висина од 1/11 од основачкиот влог на друштвото.

- Во текот на 2017 година или поточно на 07.07.2017 година беше основано и **Здружението Женски РАКОМЕТЕН КЛУБ ДЕСПИНА Прилеп**, по барање на врвното раководство на „Витаминка“, од страна на повеќе физички лица вработени во П.И.„Витаминка“ АД Прилеп, а во согласност со Законот за здруженија и фондации. Клубот се натпреварува во првата македонска женска ракометна лига. Во текот на оваа година беа преземени низа активности од аспект на организација на работењето на спортскиот клуб, средување на потребната документација, ангажирањето играчи и други лица, обезбедувањето материјални услови за работа и сл. Оваа активност продолжува и понатаму.

- Со почеток од 2017 година, со одлука на Одборот на директори бр. 1/6/2017-О.Д. (арх.бр. 02-1626/2 од 15.09.2017 година) беше дадено одобрение за основање нов деловен субјект од страна на „Вибро“ ДООЕЛ Прилеп. Во таа насока, на ден 02.10.2017 година беше основано и **Друштвото за превоз, трговија и услуги „В-РОУТЕ“ увоз-извоз ДООЕЛ Прилеп**, чија основна дејност ќе биде 49.41 од НКД - Товарен патен транспорт. Целта е преку ова друштво во перспектива да се одвива дистрибуцијата на нашите производи, но и да се даваат надворешни услуги во овој дел, на начин што друштвото ќе биде самоодржливо или ќе стане профитен центар, а нема да биде на товар на основачот или матичното друштво.

2. Управување со финансиски ризик

2.1. Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото.

Управувањето со ризици на Друштвото го врши Одборот на директори врз основа на претходно одобрени писмени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

2.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик е ризик од финансиска загуба на Друштвото доколку корисникот или договорната страна на финасискиот инструмент не успее да ги исполни своите договорни

обврски. Кредитниот ризик настанува од побарувања од купувачи, депозити во банки и парични средства и парични еквиваленти.

Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик е под влијание од страна на индивидуални карактеристики на секој клиент. Друштвото има воспоставени политики, за да се осигура дека продажбата на стоки и услуги е извршена на корисници со соодветна кредитна историја, односно Друштвото има воспоставени политики според кои кредитбилитетот на секој дилер и клиент со поголеми нарачки е анализиран пред потпишување на договорот, додека малопродажбата целосно е однапред планирана.

Кај Друштвото не постои материјално значајна концентрација на кредитен ризик поради големиот број на клиенти и нивните различни профили кои се во различни индустрии и географски региони.

2.3. Ризик од ликвидност

Претпазливо управување со ризик од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Друштвото, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии. Изворите на финансиски средства како дополнителни извори за обртен капитал за секојдневната работа на друштвото и од сопствените извори на такви средства (од остварената годишна добивка и од издвоените средства од амортизацијата), континуирано се намалуваат.

2.4. Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарни цени, курсевите на странските валути и каматните стапки кои имаат влијание на приходите на Друштвото или на вредноста на финансиските инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е управување и контрола на изложеноста на пазарен ризик во прифатливи рамки и оптимизирање на поврат на средствата.

Ризик од курсни разлики

Друштвото има деловни активности на меѓународните пазари и е изложено на ризик од курсни разлики кој се јавува од изложеноста кон различни валути, посебно во однос на Еврото и Доларот. Друштвото не користи инструменти за обезбедување од ризик од курсни разлики. Раководството на Друштвото е одговорно за одржување на соодветна нето позиција за секоја валута поединечно, како и вкупно за сите валути.

Ризик од каматни стапки врз паричните текови и објективната вредност

Друштвото е изложено на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз неговата финансиска состојба и паричните текови. Раководството на Друштвото е во

најголема мерка одговорно за дневно следење на состојбата на ризикот од нето каматни стапки и одредува лимити за намалување на потенцијалот од каматна неусогласеност. Постои значителна концентрација на позајмици со камата од локални финансиски институции на денот на известување. Флуктуациите во пазарните каматни стапки, според кои средствата се позајмени, може да имаат неповолен ефект врз успешноста во финансирањето на Друштвото. Во исто време, Друштвото нема значителни пласирања на своите средства во орочени депозити и високо ликвидни хартии од вредност, кои носат дополнителен приход од камата.

2.5. Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Друштвото може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

3. Инвестиции

Во 2018 година беа направени инвестиции во износ од 579.761.253,00 денари, што во споредба со 2017 година претставува зголемување за 449,64 %. Овие инвестиции се ангажирани преку земени долгорочни кредити од банки и со користење на сопствени извори, остварениот позитивен финансиски резултат и годишната амортизација.

ИНВЕСТИЦИИ			
	2017 г	2018 г	Раст / Пад
	МКД	МКД	%
Нематеријални средства	0,00	546.125,00	100,00
Земјишта и градежни објекти	28.299.487,00	195.215.629,00	689,82
Опрема	81.744.286,00	338.302.768,00	413,85
Транспортни средства	16.847.254,00	11.790.224,00	-30,02
Останата опрема	2.049.180,00	17.717.058,00	864,59
Долгорочни вложувања		16.189.449,00	100,00
ВКУПНО	128.940.207,00	579.761.253,00	449,64

4. Дивиденда

Друштвото на редовното годишно собрание на акционери одржано на 12.06.2018 година донесе одлука за исплата на дивиденда од работењето во 2017 година во бруто

износ од 13.144 илјади денари и бонус за раководен тим во висина од 3.286 илјади денари. Останатиот дел од добивката за 2017 година во висина од 16.431 илјади денари со одлука е распределен во резервен фонд за инвестиции.

5. Финансирање

Преглед на обврски по долгорочни и краткорочни позајмици по доспеаност во илјади МКД:

	2018	2017
Долгорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем		
Европска банка за обнова и развој (ЕБОР)		
- 6,000,000 ЕУР со варијабилна к.ст.		261,355
Про Кредит Банка, Скопје	414,167.00	40,138
Комерцијална Банка, Скопје	380,316.00	
Шпаркасе Банка, Скопје	18,335.00	
Вкупно долгорочни позајмици	812,818.00	301,493
Намалено за: тековна доспеаност	-80,185	-50,661
Долгорочен дел	732,633.00	250,832
Краткорочни позајмици со камата и обв.по фин.наем		
Комерцијална банка во вкупен износ од 40,000 илјади денари	22,075	24,100
Шпаркасе банка во вкупен износ од 40,000 илјади денари	40,000	-
НЛБ банка во вкупен износ од 184,000 илјади денари	139,500	
Обврски по кредитни картички со варијабилна каматна стапка	235	134
Вкупно краткорочни позајмици	201,810	24,234
Тековна доспеаност на долгорочни позајмици со камата	80185	50,661
Краткорочни позајмици и тековно доспев.на долгор.поз,	281,995	74,895
Се вкупно позајмици и фин.наем	1,014,628.00	325,727

6. Големи зделки

- На 15 февруари 2018 година, Друштвото, во својство на купувач пристапи кон склучување на договори со Комерцијална Банка АД Скопје, како продавач за купување на недвижен имот, подвижни ствари и права од индустриска сопственост, лоцирани во Штип, кои претходно и припаѓаа на фабриката за масло Брилијант Штип. Вкупната проценета вредност на зделката изнесува 7.3 милиони Евра, во денарска противвредност. Целта на оваа инвестиција е долгорочно обезбедување суровинска база за производните потреби на Друштвото, како и зацврстување на лидерската позиција на Друштвото во прехранбената индустрија во Република Македонија. Последователно, Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата одржана на 14 март 2018 година донесе Одлука за потврдување на Одлуката на Одборот на Директори за одобрување на голема зделка – склучување на договор за купопродажба на недвижен имот и подвижни ствари, како и пренос на права од

индустриска сопственост, во сопственост на Банката, во вкупна вредност од 7.3 милион Евра.

- На 16 февруари 2018 година Одборот на Директори на Друштвото донесе одлука за склучување на Анекс договор за рамковен лимит на износ од 3.5 милиони Евра, како и склучување договор за долгорочен заем како дел од договорот за рамковен лимит од Прокредит Банка АД Скопје во износ од 2 милиони Евра. Заемот ќе се искористи за уплата на учество во Комерцијална Банка АД Скопје за купување на погоренаведениот имот, подвижни ствари и права на индустриска сопственост, во сопственост на Комерцијална Банка АД Скопје. За горенаведеното задолжување Друштвото ќе даде обезбедување со хипотека на имот (недвижен имот и опрема) лоцирани во седиштето на Друштвото во Прилеп.

- На 21 февруари 2018 година Друштвото и Про Кредит Банка АД Скопје склучија Анекс 1 за измена и дополнување на договорот за рамковен лимит со што Банката му одобрува на Друштвото рамковен лимит во вкупен износ од 3.5 милиони Евра во времетраење до 30 јуни 2027 година. Последователно, Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата одржана на 14 март 2018 година донесе Одлука за потврдување на Одлуката на Одборот на Директори за одобрување на голема зделка – склучување на Анекс на договор со Про Кредит Банка АД Скопје за рамковен лимит на износ од 3.5 милиони Евра, како и склучување Договор за задолжување со долгорочен заем како дел од Договорот за рамковен лимит во износ од 2 милион Евра.

- Собранието на Акционери на Друштвото, на седницата од 14 март 2018 година, врз основа на писменото известување на Одборот на Директори за голема зделка, донесе Одлука за одобрување на голема зделка – задолжување на Друштвото со долгорочен заем од Комерцијална Банка АД Скопје во износ од 5.3 милиони Евра, за финансирање на купувањето на недвижен имот, опрема и права од индустриска сопственост (објаснети погоре) со рок на отплата од 15 години, вклучувајќи грејс период од 3 години, како и задолжување со рамковен револвинг лимит врз основа на договорен залог во НЛБ Банка на износ од 3 милиони Евра за тековно финансирање на Друштвото, со рок на отплата од 5 години.

Сите наведени постапки во целост беа спроведени согласно членовите 455 и 456 од Законот за трговските друштва.

7. Односи со поврзани субјекти

Трансакциите со поврзаните друштва се извршени во согласност со тековните пазарни услови, цени и каматни стапки. Следната табела ги прикажува обемот и салдата од трансакциите со поврзаните субјекти со состојба за годината која завршува на 31 декември 2018 година.

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
2018				
Вибро ДОО Прилеп				
Витаминка БГ ЕООД Софија	7,262,829	127,656	42,632,516	2,906,710
Ведрина 2 ДОО Белград	57,525,058	4,262,034	48,619,792	6,837,058
Викарди ДОО Битола				
В-роуте	413.432	1.692.471	1.642.746	5.461.861

8. Акционерски капитал

На 31 декември 2018 и 2017 година регистрираниот акционерски капитал на Друштвото изнесува 248,771 илјади МКД. Истиот е поделен на 76,720 запишани и во целост платени обични акции со номинална вредност од 52.78 Евра по акција.

Промените во акционерскиот капитал во текот на 2018 и 2017 година се како што следи:

	<u>Број на акции</u>			<u>Износ (во 000 МКД)</u>		
	Во оптек	Сопствени	Вкупно	Во оптек	Сопствени	Вкупно
01 јануари 2017	76,510	210	76,720	248,090	681	248,771
Откуп на сопствени акции	(755)	755	-	(2,451)	2,451	-
31 декември 2017	75,755	965	76,720	245,639	3,132	248,771
01 јануари 2018	75,755	965	76,720	245,639	3,132	248,771
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-
31 декември 2018	75,755	965	76,720	245,639	3,132	248,771

Резерви

	Ревалор. резерви	Задолжителни резерви	Резерви за сопств.акции	Вкупно
01 јануари 2017	6,115	207,035	5,051	218,201
Распред.на акумулирани добивки	-	18,084	-	18,084
Откуп на сопствени акции	-	-	(4,419)	(4,419)
Ефект од вред.на вложув.	(622)	-	-	(622)
31 дек.2017 / 01 јануари 2018	5,493	225,119	632	231,244
Распред.на акумулирани добивки	-	16,431	-	16,431
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-
Ефект од вред.на вложув.	10,501	-	-	10,501
31 декември 2018	15,994	241,550	632	258,176

На 31.12.2018 год. друштвото имаше стекнато вкупно 965 сопствени акции во согласност со Одлуката на Собранието на акционери бр. 02-1015/12 од 15.06.2017 год., чија важност беше продолжена со Одлуката на Собранието на акционери бр. 02-812/10 од 12.06.2018 год. Сите акции се стекнати согласно член 333 од Законот за трговските друштва и не беше евидентирано никакво отстапување од законските рамки. Процесот на стекнување сопствени акции со откуп согласно споменатата одлука може да продолжи најдоцна до 12.06.2019 година заради тоа што истата има важност од најмногу 1 (една) година согласно закон. Причините за стекнувањето сопствени акции со откуп би можеле да се лоцираат во настанатите поврзувања, присоединувања, спојувања и поделби на друштва во регионот, а пред сè влијанието на одредени поголеми трговски ланци во делот на производството и продажбата на храна. Од нивна страна беа купени повеќе помали конкурентски друштва, со чие присоединување настана реална опасност да се монополизира пазарот и да се преземат разни активности за уништување или нанесување штети на останатите конкуренти на пазарите во регионот.

9. Надоместоци на раководството

На членовите на органот на управување на Друштвото во 2018 година вкупно се исплатени 15,618 илјади денари.

10. Финансиски извештаи и финансиски показатели

10.1. Поединечни финансиски извештаи

Во продолжение се презентира билансот на состојбата и успехот за 2018 година:

*Биланс на состојба:

	31 декември 2018 000 МКД	31 декември 2017 000 МКД
Нетековни средства		
	1,350,513	780,742
Нематеријални средства	550	234
Вложувања во подружници	113,168	109,716
Финансиски средства расположливи за продажба	40,285	17,047
Финансиски побарувања		-
	1,504,516	907,739
Тековни средства		
Залихи	337,433	221,391
Побарувања од купувачи и останати побарувања	459,617	326,675
Побарувања за данок од добивка		773
Парични средства и еквиваленти	21,459	57,511
	818,509	606,350
Вкупно средства	2,323,025	1,514,089
Капитал и обврски		
Капитал		
Акционерски капитал	256,114	245,639
Резерви	247,701	231,244
Акумулирани добивки		443,751

	462,607	
Обврски	966,422	920,634
Нетековни обврски		
Позајмици	812,818	250,832
	812,818	250,832
Тековни обврски		
Позајмици	201,810	74,895
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	340,699	267,728
Обврска за данок на добивка	1,276	-
	543,785	342,623
Вкупно обврски	1,356,603	593,455
Вкупно капитал и обврски	2,323,025	1,514,089

***Биланс на успех:**

	Година што завршува на	
	31 декември	31 декември
	2018	2017
	000 МКД	000 МКД
Приходи од продажба (приходите од продажба се намалени за дадените работи на купувачите)	2,105,029	1,559,325
Останати деловни приходи	36,961	43,727
Набавна вредност на продадени стоки	-14,956	-11,708
Материјали, енергија и резервни делови	-1,432,595	-989,752
Трошоци за користи на вработените	-324,686	-255,746
Амортизација и депрецијација	-108,741	-74,188
Останати деловни трошоци	-278,910	-198,463
Промени на залихите на готови производи	99,831	-24,092
Добивка од оперативно работење	81,933	49,103
Финансиски приходи	3,741	5,865
Финансиски расходи	-27,787	-16,572
Финансиски (расходи), нето	-24,046	-10,707

Добивка пред оданочување	57,887	38,396
Данок на добивка	-6,169	-5,534
Нето добивка за годината	51,718	32,862

Останата сеопфатна добивка за годината:

Промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба

	10,501	-622
Вкупна сеопфатна добивка за годината	62,219	32,240

• *Финансиски показатели:*

- Оперативна профитна маржа пред амортизација – ЕБИТ ДА:

○ Во 2018 год. ЕБИТ ДА изнесува 8,23%.

- Оперативна профитна маржа по амортизација – ЕБИТ:

○ Во 2018 год. ЕБИТ изнесува 2,58%.

- Согласно склучениот договор за кредити со комерцијалните банки, Друштвото е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги пресметува и одржува следните соодветни финансиски показатели:

a. Тековни обврски по долгорочни кредити во однос на ЕБИТДА

b. Нето финансиско задолжување во однос на ЕБИТДА(не повисок од 7)

c. Степен на финансиска сигурност (не понизок од 40%)

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

2018

a. Тековни обврски по долгорочни кредити во однос на ЕБИТДА	1,97
b. Нето финансиско задолжување во однос на ЕБИТДА	5,32
ц. Степен на финансиска сигурност	41,60%

10.2. Консолидирани финансиски извештаи

Биланс на состојбата

	31 декември 2018 000 мкд	31 декември 2017 000 мкд
Средства		
Нетековни средства		
Недвижности, постројки и опрема	1,367,404	803.606
Нематеријални средства	829	504
Финансиски средства расположливи за продажба	43,500	18.508

Тековни средства	1,411,733	822.618
Залихи	338,995	229.752
Побарувања од купувачи и останати побарувања	444,238	318.386
Побарување за данок од добивка	758	1.547
Парични средства и еквиваленти	23,552	64.395
	807,543	614.08
Вкупно средства	2,219,276	1.436.698
Капитал и обврски		
Капитал		
Акционерски капитал	240,843	245.639
Резерви	265,304	232.223
Акумулирани добивки	339,305	340.033
Вкупно капитал	845,452	817.895
Обврски		
Нетековни обврски		
Позајмици	813,323	251.441
	813,323	251.441
Тековни обврски		
Позајмици	201,810	75.381
Обврски кон добавувачи и останати обврски	358,420	290.752
Обврски за данок од добивка	271	1.229
	560,501	367.362
Вкупно обврски	1,373,824	618.803
Вкупно обврски и капитал	2,219,276	1.436.698

Биланс на успех

	Година што завршува на	
	31 декември 2018 000 мкд	31 декември 2017 000 мкд
Приходи од продажба	2,144,560	1.593.560
Останати деловни приходи	62,406	83.789
Материјали, енергија и резервни делови	(1,437,925)	(1.002.355)
Набавна вредност на продадени стоки	(42,387)	-11.708
Трошоци за користи на вработени	(341,859)	-272.039
Депрецијација и амортизација	(118,673)	-83.098

Останати деловни трошоци	(307,752)	-240.688
Промена на вредноста на залихите	99,831	-15.693
Добивка од работење	58,201	51.768
Финансиски приходи	4,807	9.042
Финансиски расходи	(28,007)	-19.274
Финансиски (расходи), нето	(23,200)	-10.232
Добивка пред оданочување	35,001	41.536
Данок на добивка	(6,169)	-6.782
Добивка за годината	28,832	34.754

11. Трудова статистика

Трудовата статистика на П.И.„Витаминка“ АД - Прилеп ги интегрира различните аспекти поврзани со менаџментот на човечките ресурси, следење на бројот на вработени, половата, образовната, националната структура, просечната старост на работниците во организацијата, следење на боледувањата и сл.

На 31.12.2018 година во „Витаминка“ работеле вкупно 719 работници, од кои 47% или 341 се мажи, а 53% или 378 се жени. На 31.12.2018 година бројот на работници се зголемил за 18.5% во однос на 31.12.2017 година. Притоа, во претходните години беше забележлив тренд на константно зголемување на бројот на вработени од година во година.

Во однос на **просечниот број вработени во текот на годините**, во 2018 година бележиме вкупно 659 лица, додека во 2017 - 599 лица. Споредувајќи ги претходните четири години, 2015г., 2016г., 2017г.и 2018г.може да се констатира дека во 2016г. просечниот број на вкупно вработени е за 7 лица поголем отколку во 2017г., а потоа константно се бележи пораст на вкупен број на вработени лица во текот на 2018г. Без оглед на тоа бројот на лица кои се вработени на неопределено време во период од 2015г. до 2018г. достигнува благ пораст, а исто така и константно се зголемува бројот на лица на определено време. **Особено важно да се напомене во овој дел е тоа дека во 2018 година најголем број од вработувањата или вкупно 72 беа реализирани во Подружница „Фабрика 3“ во Штип (Брилијант), заради отпочнувањето со работа на фабриката за масло за јадење.**

Од вкупниот број вработени во друштвото, на 31.12.2018 година, вкупно 68% (449) биле на неопределено време, додека 32% (213) на определено време. На 31.12.2017 година - 73,3% биле вработени на неопределено време или вкупно 445 работници, а преостанатите 26,7% или 162 работници се вработени на определено време. Во учеството во вкупната структура бележиме извесно намалување на бројот на вработени лица на неопределено време во 2018 година за разлика од 2017 година, меѓутоа тоа намалување во основа се должи на реализираните вработувања во Подружница „Фабрика 3“ во Штип, каде беше заземен став сите вработувања да се засноваат на определено време. Во претходните деловни години се забележуваше тренд на пораст на бројот на вработени на неопределено време. Зголемувањето на бројот на лицата на неопределено време во вкупната структура во основа се должи на доследното спроведување на политиката за повторно ангажирање лица во производството кои и претходно работеле на истите работни позиции и изминувањето на законскиот период од 5 (пет) години за трансформација на работниот однос.

Просечната старост на вработените во друштвото на крајот на 2018 година била 43,98 години, од кои 43,44 години просечна старост на мажи и 44,52 години просечна старост на жени. Евидентно е дека во 2018 година имаме зголемување на границата на просечна старост од 42,97 години во 2017 година, на 43,98 години.

Во текот на 2018 година, вкупно 186 лица биле нововработени или повторно вработени согласно потребите на процесот на работа, селектирајќи ги работниците од редот на оние кои постигнале најдобри резултати во дотогашното работење. Ваквиот број на нововработени или повторно вработени лица се оправдува со зголемувањето на деловната активност и потребата од вработување на образовани нови млади кадри со кои ќе се зголеми кадровскиот потенцијал на Друштвото, а секако и со потребата да бидат пронајдени и ангажирани најспособните лица. Вработувањето посебно на млади лица е влог во иднината на Друштвото. Заради производствената дејност на друштвото, најголемиот број од нововработените лица или 78 биле распоредени во производството, додека 72 лица биле вработени во Подружница „Фабрика 3“ во Штип.

Од аспект на образовна структура во друштвото, со 56% од вкупниот број вработени доминираат работниците со завршено средно четиригодишно образование, додека високи

23,5% од вкупниот број вработени во друштвото се со завршено вишо, високо образование и постдипломски и докторски студии. Во овој дел, организацијата во континуитет спроведува обуки за вработените, а согласно Планот за обуки кој се изработува за секоја деловна година. Во споменатиот План за обуки на вработените е применет секторскиот принцип, на начин што одговорните лица на секоја организациона единица предлагаат обуки за тој дел, а Одборот на директори конечно го одобрува ваквиот План, сврстувајќи го во редот на сегменти кон годишниот План за работа на друштвото во тековната година.

Во изминатата 2018 година беа спроведени повеќе активности поврзани со развојот на човечките ресурси, а особено во делот на воведувањето нови практики во тој дел. Имено, беше воведен надоместок за трето дете за вработените, беше зголемен додатокот за ноќна работа од 40% на 50%, беа доделени јубилејни награди за 15 и 25 години работа во друштвото, редовно беа испраќани персонализирани честитки со пораки за родендените на вработените на нивните домашни адреси, беше прогласуван најдобар работник на месецот по предлог на неговите претпоставени и на истиот му беше исплаќана парична награда и сл. Во текот на 2018 година продолжи практиката на стипендирање на студенти од Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје. Првите 4 (четири) дипломирани стипендисти од Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, во 2017 година добија вработување во П.И.„Витаминка“, додека уште 3 (три) дипломирани млади технолози од програмата за стипендирање беа вработени во 2018 година. На почетокот на 2019 година беше воведено правило за одобрување скратено работно време од 3 (три) месеци после завршувањето на породилното отсуство.

12. Собрание на акционери, орган на управување, оперативен тим

Имајќи го предвид фактот дека станува збор за сложена организација - акционерско друштво, односно за голем деловен субјект, во друштвото воспоставена е и успешно функционира широко разгранета организациона структура. На врвот на организационата структура се наоѓа Собранието на акционери кое го претставуваат вкупно 233 акционери со право на глас (состојба на 31.12.2018 год.). Во текот на 2018 година, беа одржани 2 (две) акционерски собранија, од кои, едното беше наменско, а другото редовно годишно. Првото вонредно акционерско собрание во 2018 год. се одржа на ден 14.03.2018 година со единствена цел донесување на потребните одлуки за одобрување голема зделка за купување на недвижниот, подвижниот имот и правата од интелектуална сопственост кои претходно припаѓале на „Брилијант“ ДООЕЛ Штип. Годишното Собрание на акционери се одржа на 12.06.2018 година и на истото се одлучуваше по 15 точки на дневниот ред. Двете Собранија се одржаа без никакви проблеми.

Организираниот едностепен систем на управување (преминот од двостепен на едностепен систем) кој се случи на Годишното Собрание на акционери на 09.06.2014 година, во 2018 година функционираше без никакви проблеми и крајно посветено. Имено, во текот на целата 2018 година беа одржани вкупно 16 /шеснаесет/ седници на Одборот на директори, на кои беа донесени и спроведени вкупно 60 одлуки и повеќе други акти. Бројот

на одржани седници на Одборот на директори на П.И., „Витаминка“ АД. Прилеп и воопшто активноста на Одборот на директори во 2018 година е во согласност со членот 373-а од Законот за трговските друштва.

На Годишното Собрание на акционери одржано на 12.06.2018 година, беше извршена промена на двајцата независни неизвршни членови на Одборот на директори со нови. Одборот на директори и понатаму брои вкупно 5/пет/ члена. До денот на одржувањето на Годишното Собрание на акционери членови на Одборот на директори беа следните лица: Симон Наумоски - Претседател (неизвршен член), Сашо Наумоски - Генерален извршен директор (извршен член), Благоја Ѓорѓијовски - Неизвршен член, Ѓорѓи Манчески - Независен неизвршен член и Сашко Самарџиоски - Независен неизвршен член. Со донесувањето на одлуката на Собранието на акционери членовите Ѓорѓи Манчески и Сашко Самарџиоски беа заменети со новите членови Горан Рафајловски и Марјан Бојациев.

Членовите на Одборот на директори имаат мандат од 4/четири/ години сметано од 12.06.2018 година и заклучно до 12.06.2022 година, со право на повторен избор.

Во П.И., „Витаминка“ АД. Прилеп во 2018 година функционираа воглавно вкупно 10 (десет) сектори. Притоа, во согласност со „Adižes“ методологијата беше извршена промена на организационата структура, а вклучително и на називите на одредени сектори. Така, во 2018 година функционираа: Технички сектор, сектор за Набавки и логистика, Продажен сектор 1 - Република Македонија (продажба на домашен пазар), Продажен сектор 2 - Република Србија (продажба во Р.Србија), Продажен сектор 3 - останат свет (продажба во странство без Р.Србија), сектор за Правни и општи работи, сектор за Финансии, сектор за Контрола на квалитетот, сектор за Развој и сектор Маркетинг. На чело на секој сектор е поставен директор, со исклучок на секторот Маркетинг за кој формално не беше именуван директор. Кон крајот на годината беше извршена промена во делот на продажните сектори на начин што оваа функција се подели на три дела и тоа: Продажен сектор 1 (Република Македонија), Продажен сектор 2 (Република Србија) и Продажен сектор 3 (Останат свет). Во рамките на секторите се организирани и функционираат служби и работни единици. Директорите на секторите се членови на Оперативниот тим на „Витаминка“. Имено, со Одлука на Одборот на директори на П.И., „Витаминка“ АД - Прилеп бр. 3/1/2014 - О.Д. (арх.бр. 02-2038/4 од 18.06.2014 година), врз основа на членовите 62 и 74 од Статутот на Друштвото, беше извршен избор на Оперативен тим на П.И., „Витаминка“ АД - Прилеп, составен од деветте директори на сектори и директорот на Подружница „Фабрика 3“ - Штип, под директно раковоство на Генералниот извршен директор.

Во друштвото се определени три нивоа на менаџмент и тоа: ниско, средно и високо ниво на менаџмент, со прецизно определени права и одговорности во работењето.

Процесот на донесување одлуки во друштвото е крајно транспарентен и истиот го сочинуваат следните активности: идентификување на проблем, анализирање на проблем, развивање на алтернативни решенија, избор на најдобрата солучија, претворање на одлуката во акција и следење на преземените активности.

13. Корпоративна општествена одговорност

Општествената одговорност е веќе години наназад дел од самата суштина и стратешка определба на Витаминка. Ангажираниот однос кон заедницата е интегриран и претставува суштински дел од плановите за развој или од секојдневното работење на компанијата. Преку активностите што ги спроведуваме или ги поддржуваме, ја демонстрираме нашата искрена грижа за заедницата, за подобрување на условите во различни општествени сегменти и за создавање еднакви можности за сите.

Одговорноста што како една од најголемите компании во земјава ја имаме, ја демонстрираме во повеќе области, здравство, спорт, социјална еднаквост, култура, поп култура. Некогаш фокусот на нашето внимание е цела група граѓани, а некогаш тоа се поединци, индивидуалци кои имаат потреба од ургентна помош или пак се истакнел со некој значаен подвиг и на тој начин го заслужува внимание на Витаминка.

Дел од компаниската одговорност и ангажиран однос се и вработените и грижата за нивната добросостојба, во текот и надвор од работното време. Во насока на подигнување на свеста и одговорноста меѓу вработените измината година покрај редовните, основни здравствени прегледи кои се обврзувачки со закон и се извршуваат според одредена динамика, во соработка со здружението „Борка“, „Витаминка“ за женскиот дел од своите вработени организираше и предавање на тема Превенција од рак на дојка. Грижата за здравјето на вработените, со посебен фокус на превенција и рана детекција на ракот на дојка, акцијата оваа година беше проширена со организирање на прегледи со ехо на дојка за сите вработени во просториите на компанијата.

Исто така, нашиот придонес е голем и во спортот со бројни активности, преку кои поддржуваме различни спортски активности од екипен, па се до индивидуални спортови. Една од активностите со кои посебно се гордееме е нашата грижа за локалниот спорт и за заживување на спортскиот дух во градот и посебно кај младите. Така, нашата компанија, како основач на Ракометниот клуб „Деспина“ се грижи и ги обезбедува сите потребни услови за непречено тренирање и активно учество на членовите во клубот во своите лиги (кадетска и сениорска). Во текот на 2018 година ги поддржавме Цевитана алпски куп – 2018, што продолжи и во 2019, потоа велосипедската трка Алшар како и Авто трка по повод Денот на народното собрание. Во спортот, редовно се вложува во спортски активности од различен тип, екипен, поединечен, зимски или летни. Некогаш тоа се веќе докажани и афирмирани спортисти кои понатаму ги промовираат нашите брендови а некогаш тоа се спортски активности во подем. Оваа, 2018 година повторно ја обновивме соработката со Игор Стефановски Иџе затоа што првично започната соработка вроди со многу успеси и взаемно позитивно искуство. Витаминка повторно се здружува со Иџе, за освојување на уште многу патеки. Витаминка го следеше Иџе во освојувањето на шампионските титули возејќи по најстрмните ридско – планински патеки низ цела Европа. Летниот период во 2018 година беше одбележан со фантастичниот успех на 12годишниот Марко Пејчиновски. Затоа што како компанија, секогаш се обидуваме да помогнеме онаму каде е потребна помош, во овој случај потребна беше финансиска помош за Марко, со цел да има голема иднина пред себе.

Веруваме дека оваа финансиска помош го поттикна на уште поголеми успеси за храбриот млад пливач. Уште еден храбар потег беше оној на Васил Јанкула од Мала Преспа, кој боледува од детска церебрална парализа и со точак на три тркала ја извози триесет километарската патека во рамки на Охридскиот меѓународен атлетски маратон. И Васил ја доби помошта и поддршката од Витаминка.

Со посебно внимание и грижа се однесуваме кон социјално загрозените категории граѓани и се приклучуваме кон секоја иницијатива и ја поддржуваме со цел да придонесеме за подобрување на нивниот социјален статус. Така со меморандумот за соработка потпишан меѓу Витаминка и носителот на проектот, Асоцијацијата за чиста животна средина „Ајде Македонија“, преку поддршка на проектот „Македонија без отпад - Мрежа за редистрибуција на вишок храна“ (Macedonia without Waste - Food Surplus Redistribution Network), „Витаминка“ го донира вишокот храна што не беше вклучен во производниот процес. Целата храна што е безбедна за консумирање, а е вишок од производството на компанијата, се дистрибуира до здруженија и асоцијации кои понатаму ја доставуваат до корисниците односно оние на кој им е потребна помош. Донираната храна е квалитетна со задржани нутритивни карактеристики и пред се безбедна за консумирање според постоечката регулатива за безбедност на храна на Република Македонија.

Како вистински поддржувач на визуелните уметности, како и на македонската филмска продукција, „Витаминка“ во измината година ги поддржа филмските остварувања „Господ постои, нејзиното име е Петрунија“ на сестрите Митевски и филм што доби голема европска популарност, потоа најновиот филм на Милчо Манчевски „Врба“ како и единствената ситком серија, омилената кај многу генерации серијата „Преспав“.

Како што ја поддржуваме културата исто така имаме развиен одговорен однос и кон поп културата. Сите овие активности, кои се посебно во сегментот на културата, попкултурата и општествените настани и нивната поддршка се во насока на дополнителна промоција на корпоративниот бренд, нашите компаниски вредности како и на сите останати брендови на Витаминка.

Така преку изборот на настани каде сме присутни го следиме диверзитетот на музичките настани и ја поддржуваме музиката. Го поддржавме фантастичниот спектакл, изведбата на „Заспаната убавица“ на мраз во изведба на Државниот балет на мраз од Санкт Петербург, што се одржа на 01 декември во салата на Македонската опера и балет, како и „Виенскиот концерт“ кој се одржа во Македонска филхармонија неколку дена подоцна.

Сите ние знаеме колку е важна промоцијата на нашата компанија, како кај нас така и во останатите земји од Балканот, па следните два концерти, кои исто така беа поддржани од Витаминка беа одличен простор за промоција. Балканскиот изведувач Жељко Јоксимовиќ на 23-ти декември во просториите на МОБ одржа два последователни концерти како дел од неговиот проект „Два Света“. Покрај тоа, со големо задоволство го поддржавме и настанот „All you need is love“ фестивал од кој беа дел две многу звучни музички имиња, Џибони и Влатко Стефановски и неговиот целовечерен настап заедно со неговиот бенд.

Покрај домашните и регионални изведувачи измината година бевме спонзори и на концерти од звучни имиња од светската музичка сцена како вечниот романтичар Bryan Ferry,

емотивните Texas, единствените Jethro Tull, енергичните 2 Cellos и омилиот Здравко Чолик. Како вистински поддржувачи на авторската музика исто така ги поддржавме музичките остварува и на нашите домашни поп изведувачи Владо Јаневски и Калиопи. А од општествени настани од супкултурата нашата поддршка ја дадовме и за доделувањето на Твитер наградите.

Сите активности што сме избрале да ги поддржиме се одраз на нашиот однос кон заедница, се рефлексција на нашите компаниски, колективни вредности, но исто така и во насока на засилена афирмација и популаризација на нашите производи.

14. Осврт на органот на управување кон макроекономските состојби и состојбите во Друштвото

14.1. Економскиот амбиент во Република Северна Македонија во текот на 2018

Условите во деловно окружување во 2018 година во пошироки размери се карактеризираа со натамошно економско закрепнување на глобалната економија, но истото остана во сенка на трговските тензии помеѓу САД и Кина, случувањата поврзани со „Брегзит“ и растечкиот глобален протекционизам. Светските берзи беа соочени со ценовни усогласувања како резултат на најавениот прекин на неконвенционалните мерки на централните банки за стимулирање на растот и очекувањата за пораст на каматните стапки. Според последните објавени проекции на ММФ, светската економија ќе забележи раст на БДП од 3,7% во 2018 година, при што остануваат присутни ризиците од растечката светска задолженост и крвките геополитички состојби.

Во Република Северна Македонија 2018 година се карактеризира со подобрена политичка клима, подобрување на клучните меѓународни односи и напредок во решавањето на спорот со Грција околу името, како и добиена условена препорака за отпочнување на преговорите со ЕУ во јуни 2019 година и добиена покана за членство во НАТО.

Оценетиот економски раст за 2018 година согласно НБРСМ изнесува 2,3%, при што податоците за третиот квартал од годината покажуваат раст на БДП од 3%.

14.2. Состојби во Друштвото

„Витаминка“ ја заврши 2018 год. генерално успешно, многу подобро од остварените резултати во претходните две (2016 и 2017) години. Ја заврши и со раст во продажбата, со зголемена добивка, со посебно многу добри резултати во работата во последните три месеци (октомври, ноември, декември) и со реализацијата на еден огромен проект - купувањето на фабриката за производство на рафинирано сончогледово масло „Брилијант“, од Штип.

Конечно, редно беше да се одработи една година во „Витаминка“, со приметно поголеми позитивни финансиски ефекти од својата работа кои и тоа како ѝ беа неопходни и направи голем исчекор во зголемувањето на извозот, мерени по висината на неговото остварување во €, а не во зголемени проценти во однос на остварената реализација на домашниот пазар.

Мора да се констатира реалноста дека и условите на работа во таа година одеа во целост во прилог на остварените резултати, а тие беа следните најважни: цените на

шеќерот како основна сировина за производството, беа крајно поволни, во однос на истите во изминатите 5-10 години, но и цените на другите стратешки сировини беа нешто пониски од планираните за таа година. Потоа, во 2018-та немавме никави избори, таа не беше изборна година, кое нешто имаше доста позитивно влијание врз работењето во прехранбената индустрија.

Ако се погледне висината на прикажаната добивка од таа година, веднаш може да се заклучи дека претходно изнесеното не соодветствува на искажаната висина на добивка. Но, ако се подетално погледне годишната сметка за работењето на „Витаминка“ во 2018-та, ќе се констатира дека само во две ставки од истата, во делот на остварените трошоци во работењето, се исплатени ссa 1.200.000,00 € повеќе во однос на остварените во 2017 год. и тоа: скоро 1.050.000,00 € повеќе на име исплатени бруто плати за ссa 700 вработени (на неопределено и определено време) и речиси 150.000,00 € повеќе исплатени за потрошена електрична енергија и други енергенси пред сè, кое нешто не беше планирано да се случи во фабриката. Причината за вакво енормно зголемување на овие два клучни трошоци во работењето беа: иницијативите на Владата на РСМ за зголемувањето на минималната плата на вработените, како и непланираното високо зголемување на цената на електричната енергија и другите енергенси. И во вакви услови за работа, „Витаминка“ не презеде ништо на планот на зголемувањето на продажните цени на дел, а не на сите, од нашите производи, кое и тоа како беше неопходно во одреден период од таа деловна година.

Позитивна страна во нашата работа беше продажбата на странските пазари, со раст во задоволителен процент.

Во 2018-та година дефинитивно одлучивме да се преземе екстремно ригорозна мерка во работењето на нашиот голем загубар, повеќе година наназад, во „Ведрина-2“ ДОО, Белград. Ова поврзано друштво подолго време генерираше негативни ефекти од работењето. Ова друштво за 2018-та година искажа загуба од неполни 370.000,00 €, воглавно заради затвореноста на пазарот во Србија за пласман на нашите производи кое нешто повеќе години наназад го приметувавме како појава. Сосема спротивно, македонскиот пазар за истите такви производи кои и ние ги произведуваме во Македонија е многу полиберален за разлика од пазарот во Србија. Во текот на втората половина од 2018 година беше донесена деловна одлука целосната дистрибуција на производите и најголемиот број вработени да ја преземе дистрибутерот „Ал-Гросо“ од Белград. Во „Ведрина-2“ ДОО продолжија да работат само три вработени, со основна задача да продолжат да ги наплаќаат побарувањата кои ги имаше „Ведрина-2“ од купувачите до денот на преносот на дистрибуцијата, побарувања неплатени како дел од 2018-та, од 2017-та (останати), а некои уште и од претходно.

Во 2018-та, „Витаминка“ го направи најголемиот по обем на финансиски средства, инвестиционен зафат со купувањето на фабриката за производство на рафинирано сончогледово масло „Брилијант“ од Штип. Таа компанија се купи од Комерцијална Банка, од Скопје, која беше заложен доверител на имотот од „Брилијант“, вклучително и на трговската марка „Брилијант“, за околу 7.300.000,00 €..

Воедно за оваа инвестиција беше обезбеден кредит (како и оној за купување на опремата) во висина од ссa 3.000.000,00 € за финансирање на обртни средства за работа. Во текот на февруари 2018 год., се донесе едногласна одлука, за купувањето на оваа компанија во Штип. Кредитот земен за купување на оваа фабрика, за купувањето на основните средства е добиен на 15 години со вклучен три години грејс период.

Оценките се дека стекнатиот имот (недвижен и движен) во Штип е во одлична кондиција, опремата е речиси целосно нова, со потреба за ангажман на релативно мал број

вработени (до 70). Сепак, овој производствен капацитет повратно налага многу интензивна работа и ангажмани пред сè од врвното раководство во „Витаминка“, посебно на планот на приметно и интензивно зголемување на пласманот.

Во 2018 год. „Витаминка“ продолжи со интензивни инвестирања кои заедно со ануитетите исплатени по земени кредити, со користење на дел од добивката од тековното работење и од средствата за амортизација, беа потрошени за оваа намена вкупно средства во висина од 11.443.607,00.€. Во првиот квартал на 2019 год., „Витаминка“ за такви обврски исплати нешто повеќе од 500.000,00 €.

Приоритетните инвестиции за 2019 година се евидентирани во планот за работа на друштвото и ќе бидат реализирани во тековната година или најдоцна до почетокот на наредната 2020 година.

25.04.2019 год.

П.И.„Витаминка“ АД Прилеп

Претседател на О.Д.

Дипл.инг. Симон Наумоски

